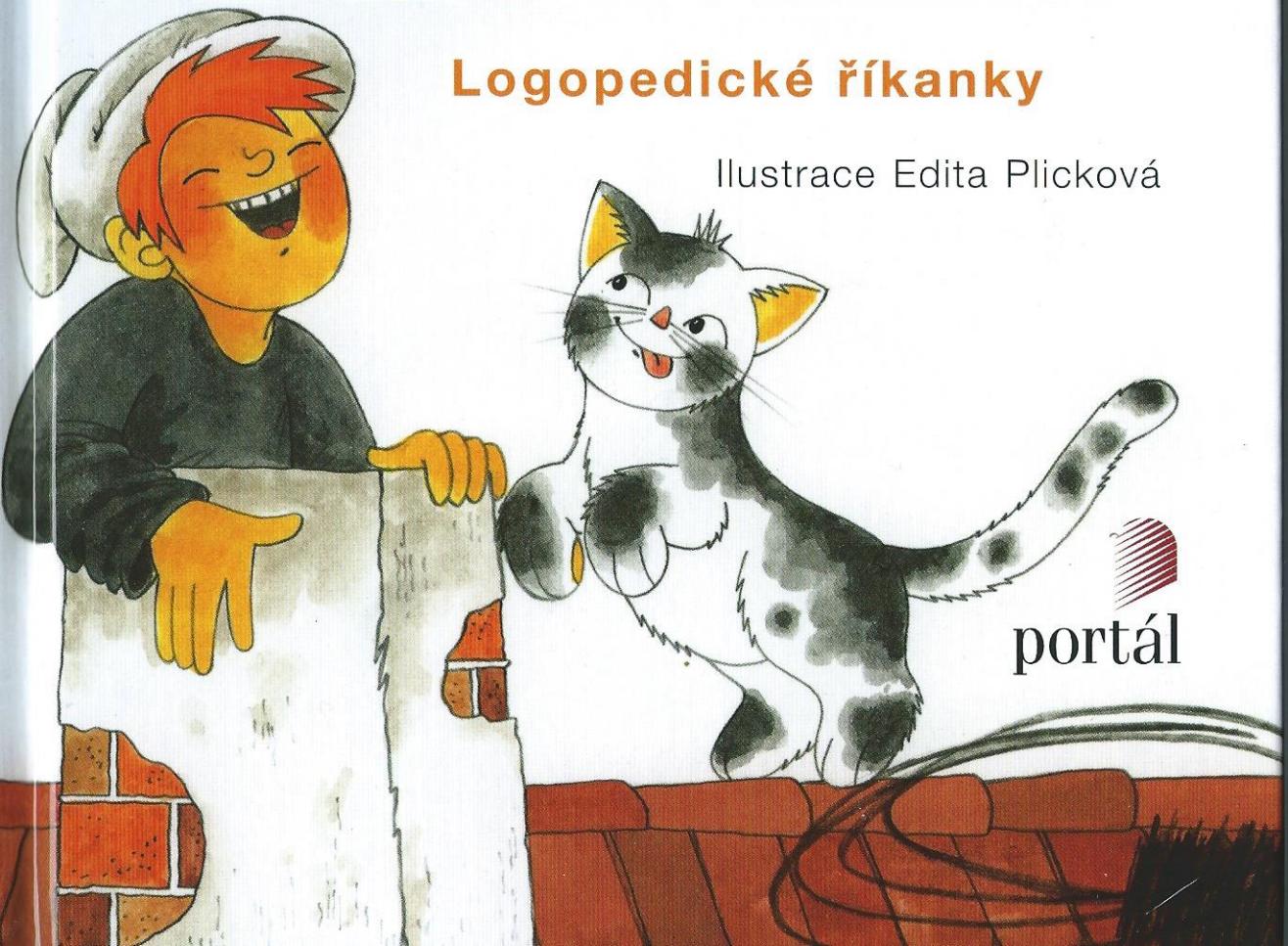

Jana Havlíčková, Ilona Eichlerová

Kouká Mína do komína

Logopedické říkanky

Ilustrace Edita Plicková

portál

Jana Havlíčková, Ilona Eichlerová

Kouká Mína do komína

Logopedické říkanky

Ilustrace Edita Plicková

KATALOGIZACE V KNIZE – NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Havlíčková, Jana

Kouká Mína do komína : logopedické říkanky / Jana Havlíčková, Ilona Eichlerová ; ilustrace Edita Plicková. – Vyd. 1. – Praha : Portál, 2013. – 96 s. : barev. il.
ISBN 978-80-262-0471-8 (váz.)

376.1-056.264 * 81'355 * 81'342.4 * 81'233 * 811.162.3

- logopedie
- výslovnost
- hláskosloví
- řečové dovednosti
- čeština
- říkadla
- publikace pro děti

376 – Výchova a vzdělávání zvláštních skupin osob [22]

0/9-053.2 – Literatura pro děti a mládež (naučná) [26]

© Jana Havlíčková, Ilona Eichlerová, 2013

Illustrations © Edita Plicková, 2013

© Portál, s. r. o., Praha 2013

ISBN 978-80-262-0471-8

Milí předškoláci, školáci i dospěláci,
nabízíme vám knížku, ve které je devadesát říkanek zaměřených na procvičování výslovnosti všech českých hlásek. Navazujeme na naši první knihu říkanek *Já mám v krabici cukr a krupici*, určenou ke cvičení hlásek R a Ř. Vycházíme z naší logopedické praxe, a proto jsme vytvořily i takové říkanky, v nichž se vyskytují různé hláskové skupiny nebo jejich diferenciace. Můžete si tak vybrat říkanku ušitou dítěti přesně na míru, podle toho, co právě procvičujete.

Avšak nezapomínejme, že cvičení logopedických říkanek nesmí být těžistem terapie. Berme je jako nejlepšího pomocníka ve chvíli, kdy dítě už zvládá danou hlásku ve slabikách a slovech. O tom, zda říkanka už je, či ještě není pro dítě vhodná, nejlépe rozhodne váš logoped.

Myslíme, že si naše říkanky najdou místo i u malých čtenářů v prvních ročnících základních škol jako vhodná pomůcka při výuce čtení a psaní.

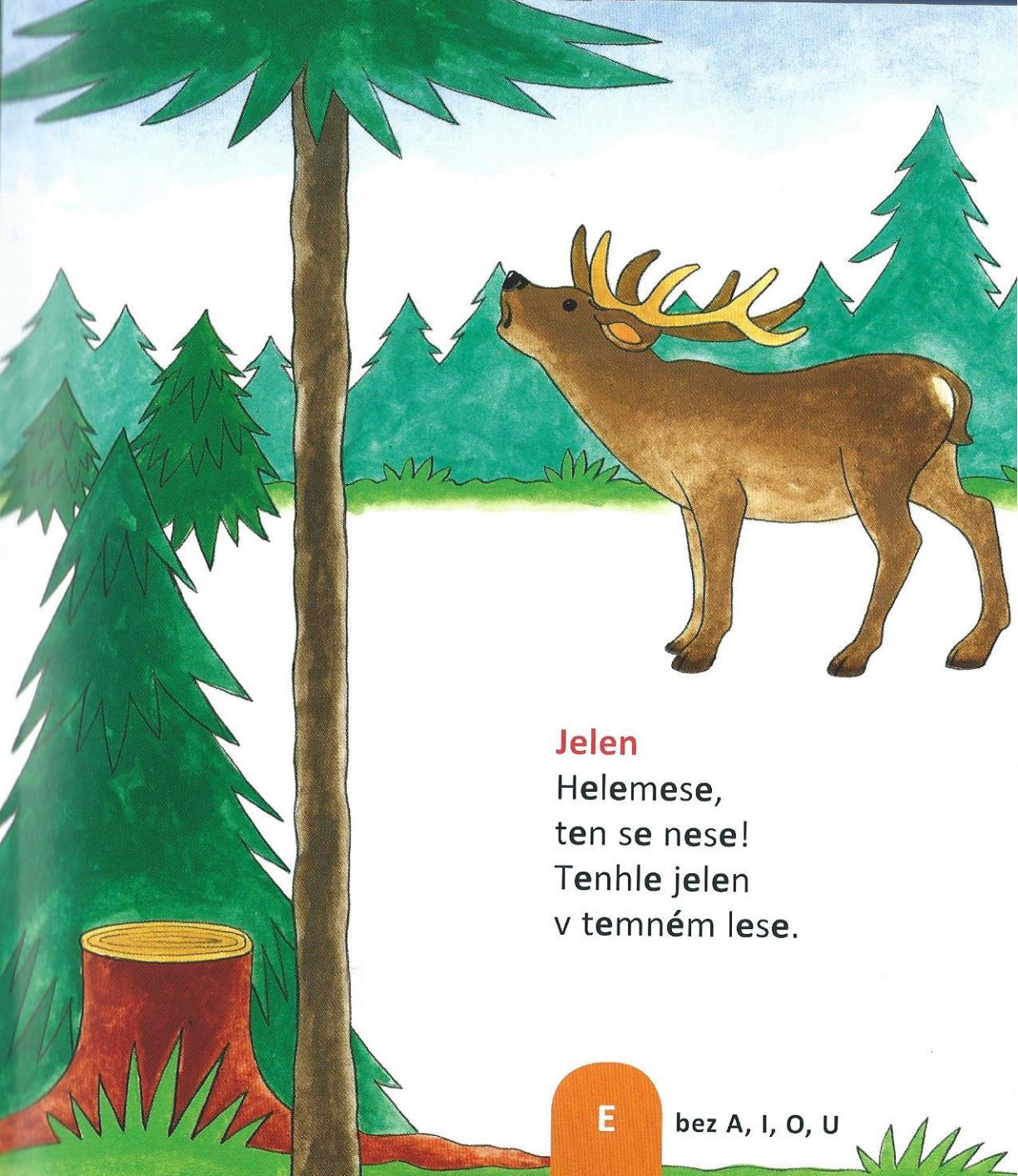
Při vymýšlení říkanek jsme se snažily, aby vždy převládala procvičovaná hláska a naopak hlásky obtížnější v ní nebyly. Například v říkance na „S“ není obsaženo „C, Z, Č, Š, Ž, R, Ř“ a podobně. I tak doufáme, že naše básničky nejsou chudší o rým, rytmus, hravost a vtip. Přejeme si, aby kniha dětem nejen pomohla s nápravou výslovnosti, ale chytla je i za srdíčka a k našim říkankám se rády vracely.

Vaše autorky

Katka

Papá malá Katka
ananas a jabka.
Katka papá sama!
jásá tátá, máma.

Jelen
Helemese,
ten se nese!
Tehle jelen
v temném lese.

E

bez A, I, O, U

Ema

Ema hledá,
kde je Eda.
Kdepak Eda,
ten se nedá.
Hned je tam, hned vedle,
najdeme se hnadle.

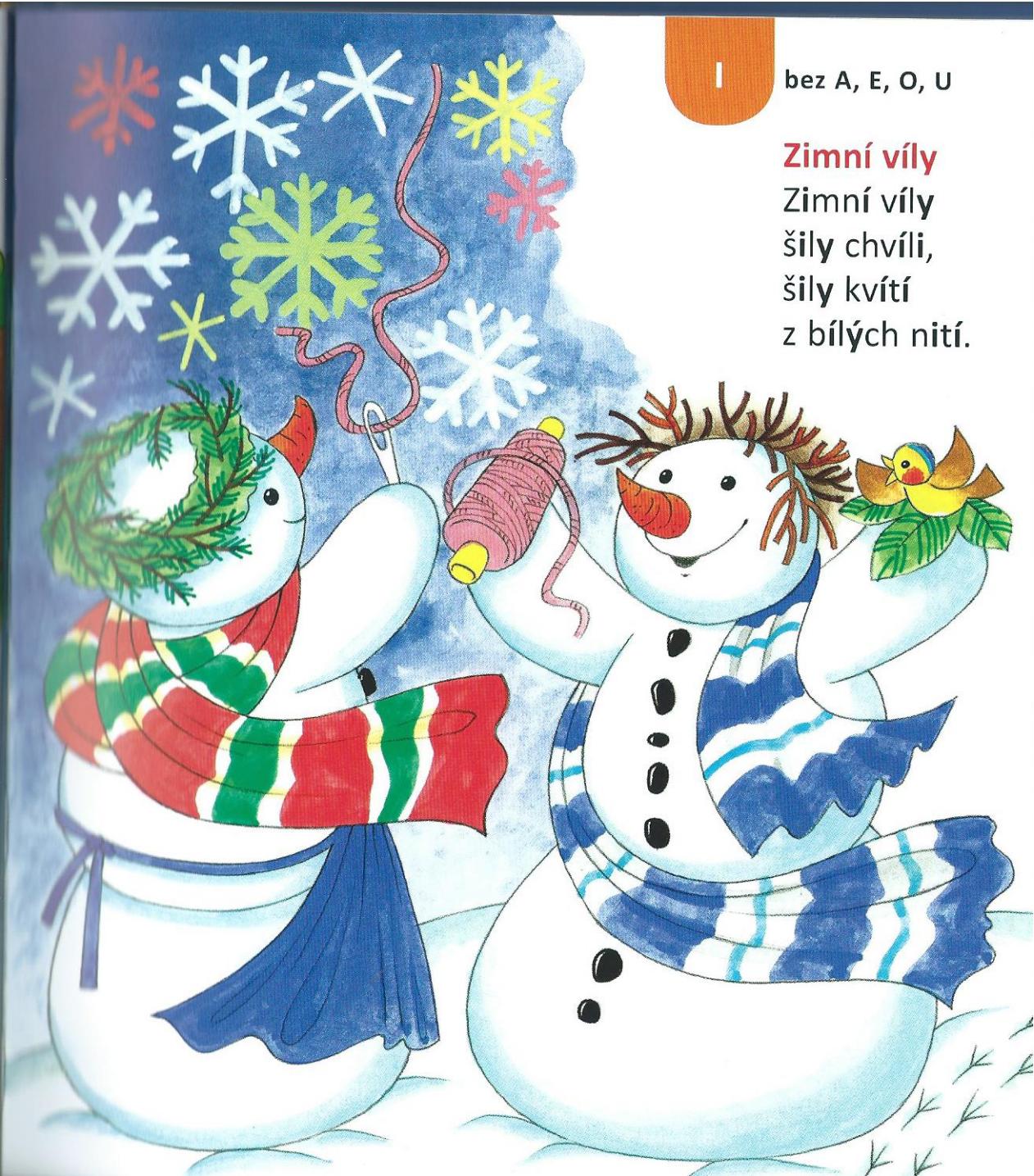

I

bez A, E, O, U

Zimní víly

Zimní víly
šíly chvíli,
šíly kvítí
z bílých nití.

O

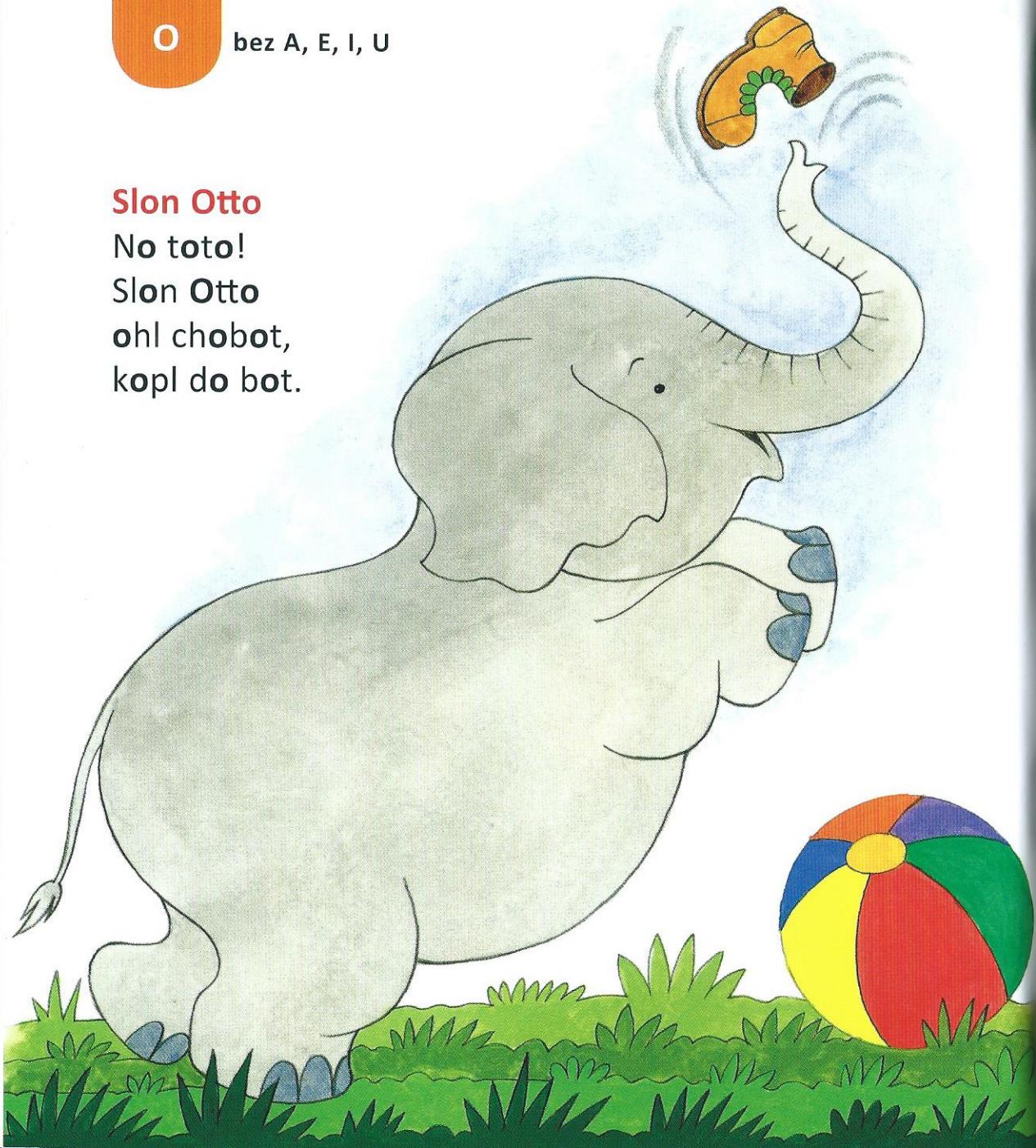
bez A, E, I, U

Slon Otto

No toto!

Slon Otto

ohl chobot,
kopl do bot.

U

bez A, E, I, O

V dubnu

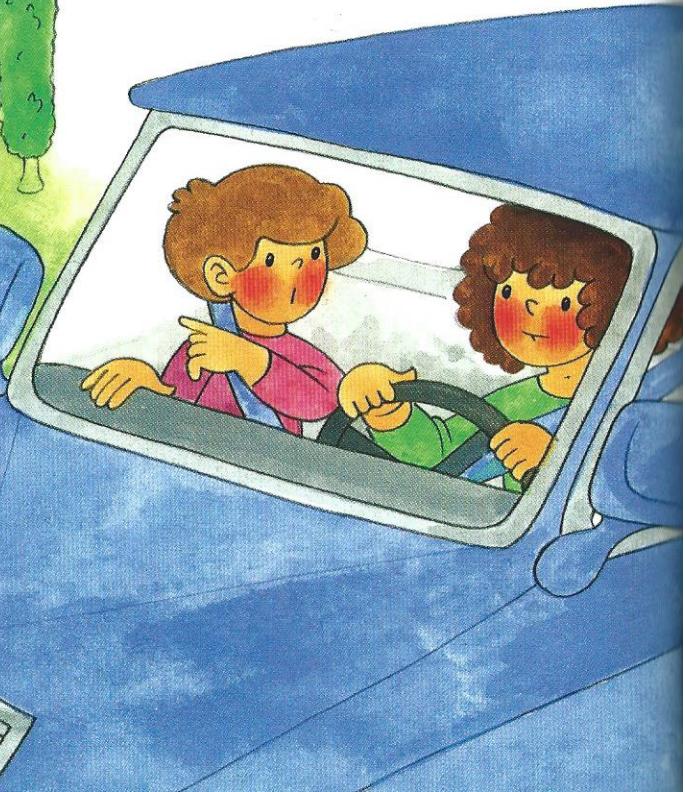
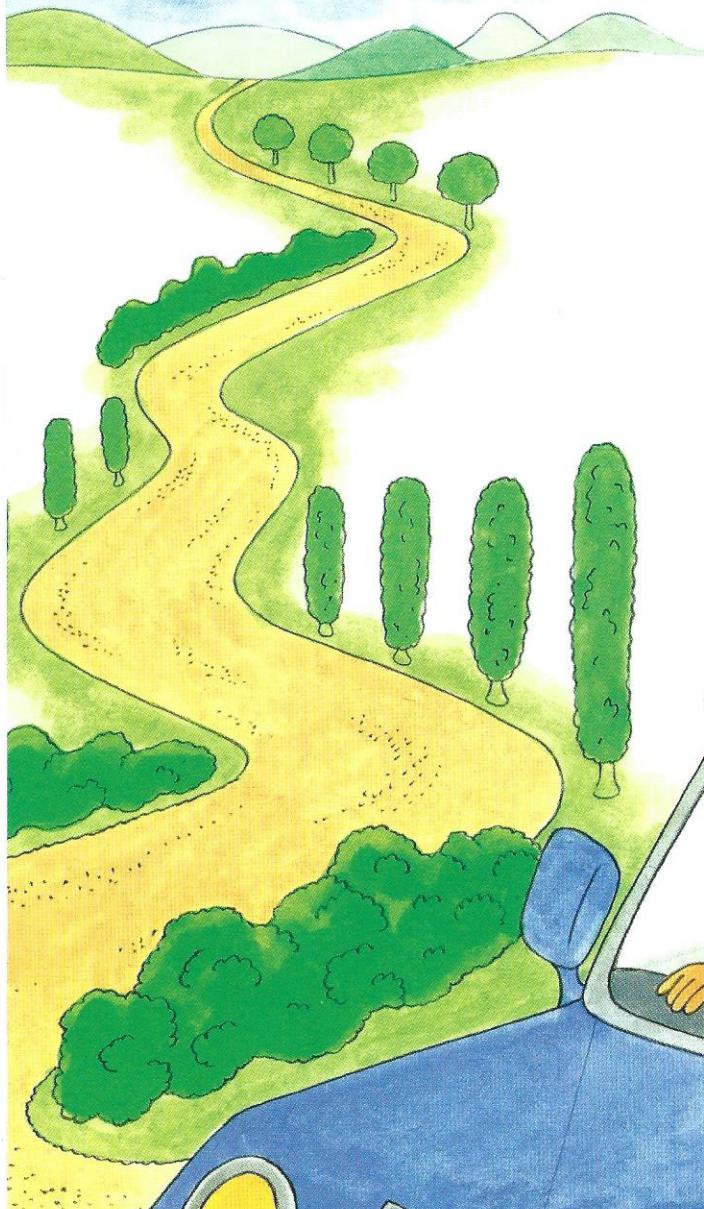
Buduju v dubnu
u buku studnu.
Kupuju pumpu,
pumpuju žumpu.

AU, OU

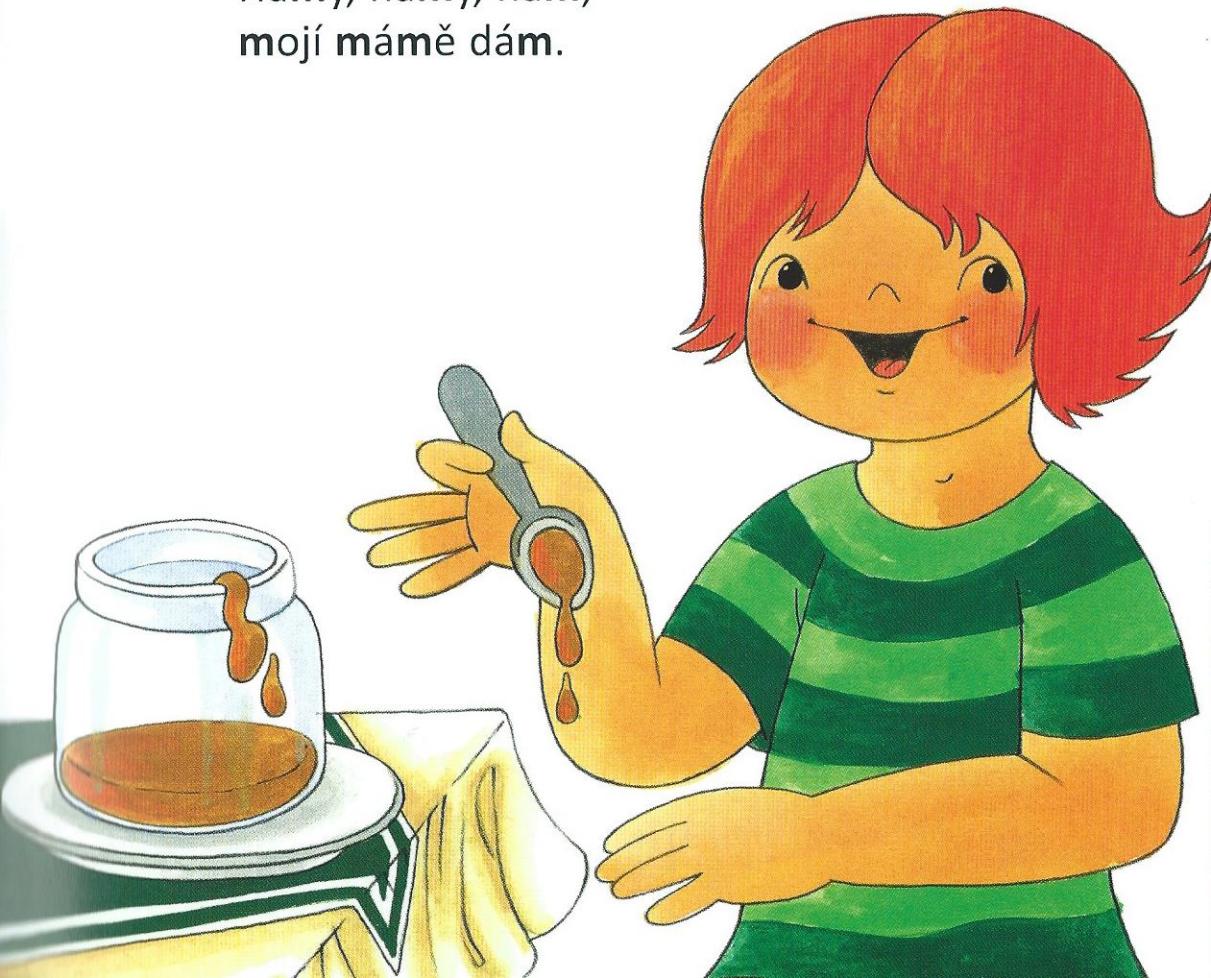
Auto

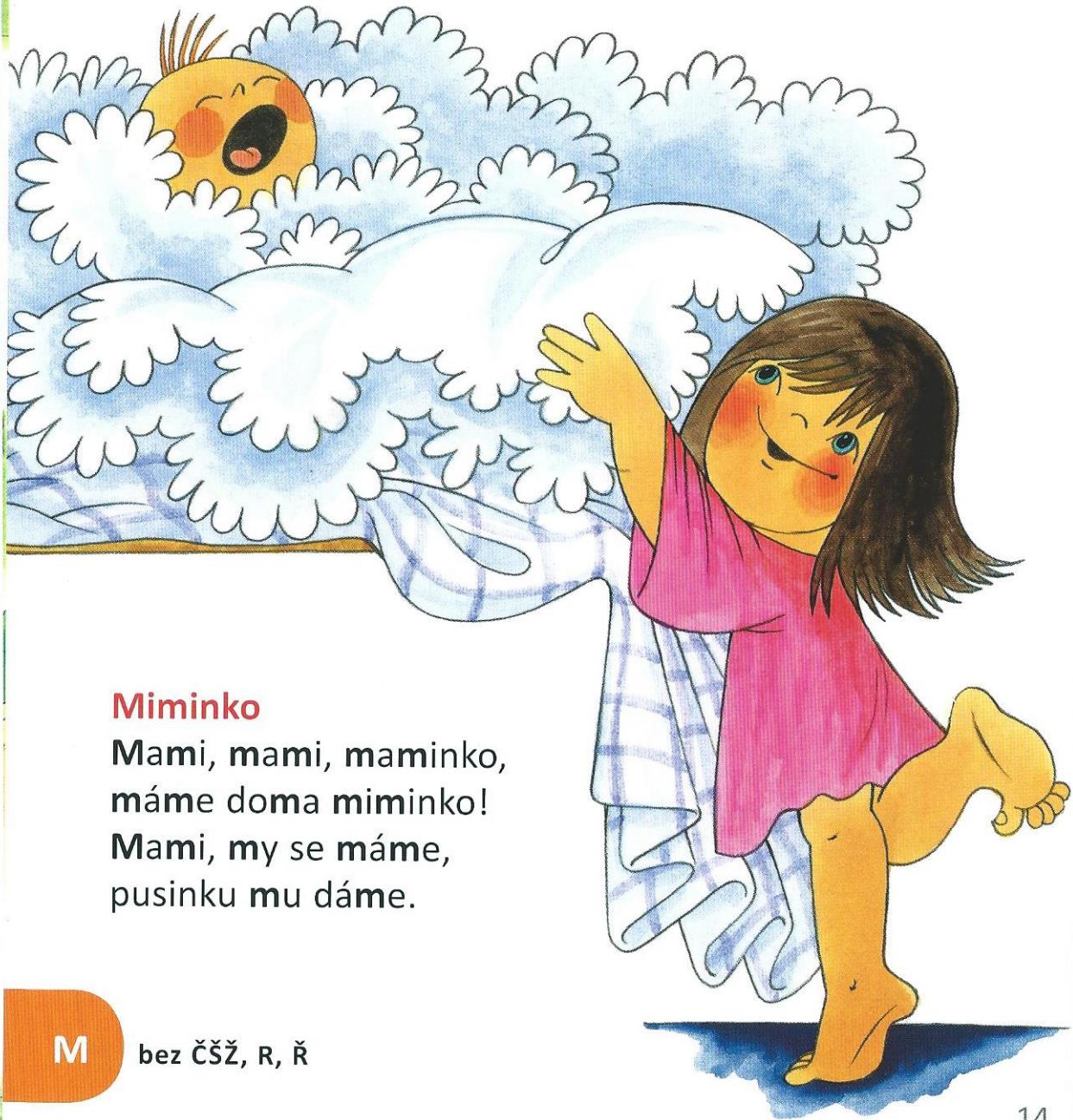
Máma s Edou
autem jedou.
Ale ouha,
cesta dlouhá!

Můj med

Hamy, hamy, ham,
málo medu mám.
Hamy, hamy, ham,
mojí mámě dám.

Miminko

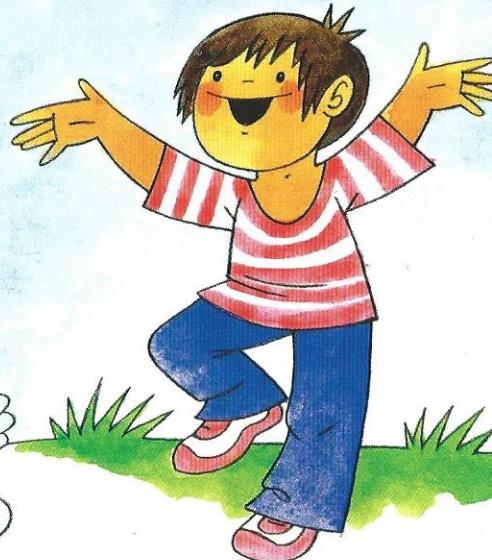
Mami, mami, maminko,
máme doma miminko!
Mami, my se máme,
pusinku mu dáme.

M

bez ČŠŽ, R, Ř

B

bez ČŠŽ, R, Ř

Bubák

Bububu, bububu,
volá **bubák** na Kubu:
Dej mi, Kubo, **bonbónek**!
Nebo **bílý balónek**!
Kuba mu dal obojí,
bubáka se nebojí!

Babetka

**Boubelatá Babetka
bude jednou baletka!
Bílé botky obuje,
v obýváku tancuje.**

Páv

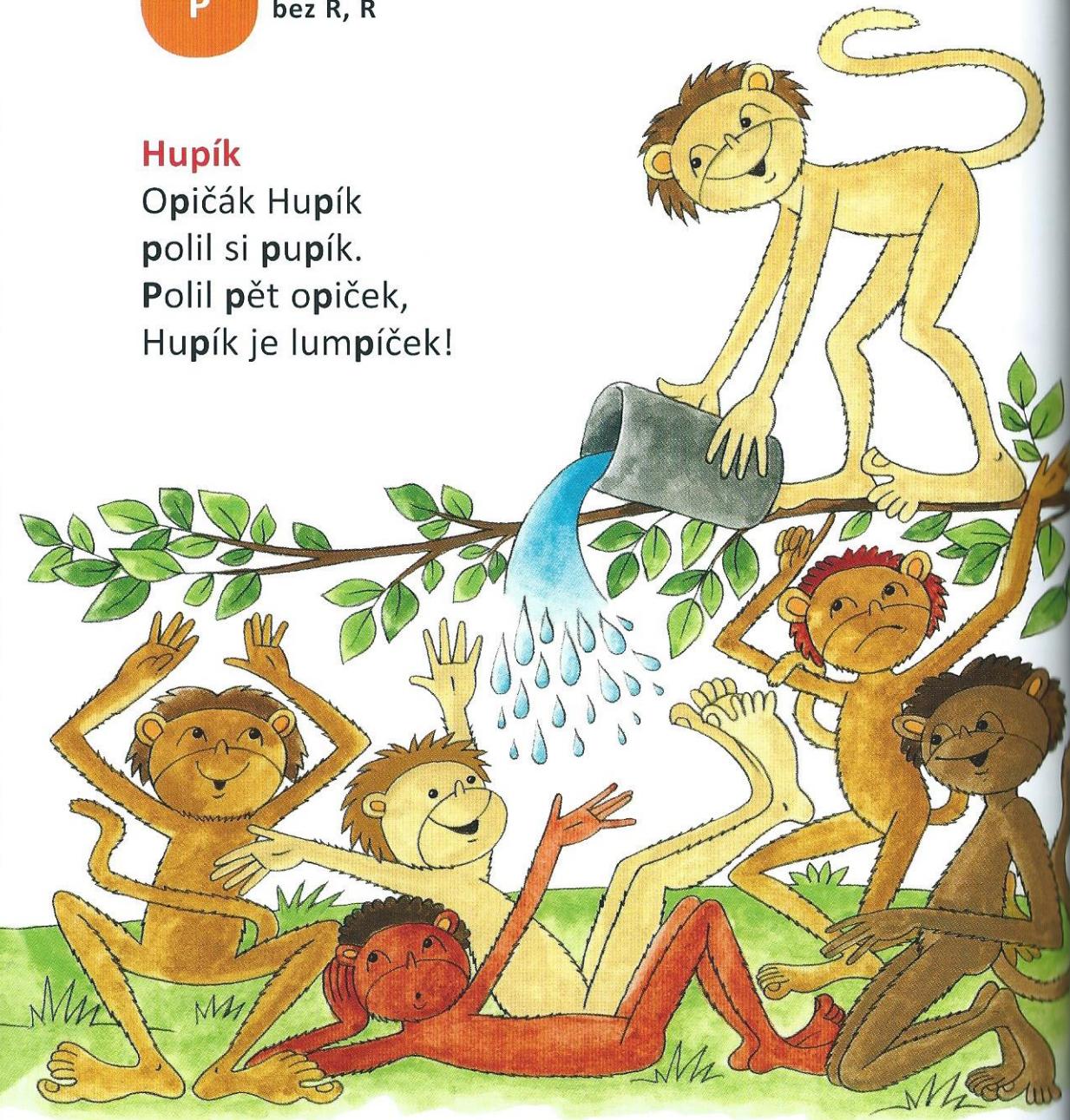
Povídal pan páv,
jak byl v pátek paf:
Upadla mu u potoka
jeho pěkná paví oka!

P

bez R, Ř

Hupík

Opičák Hupík
polil si pupík.
Polil pět opiček,
Hupík je lumpíček!

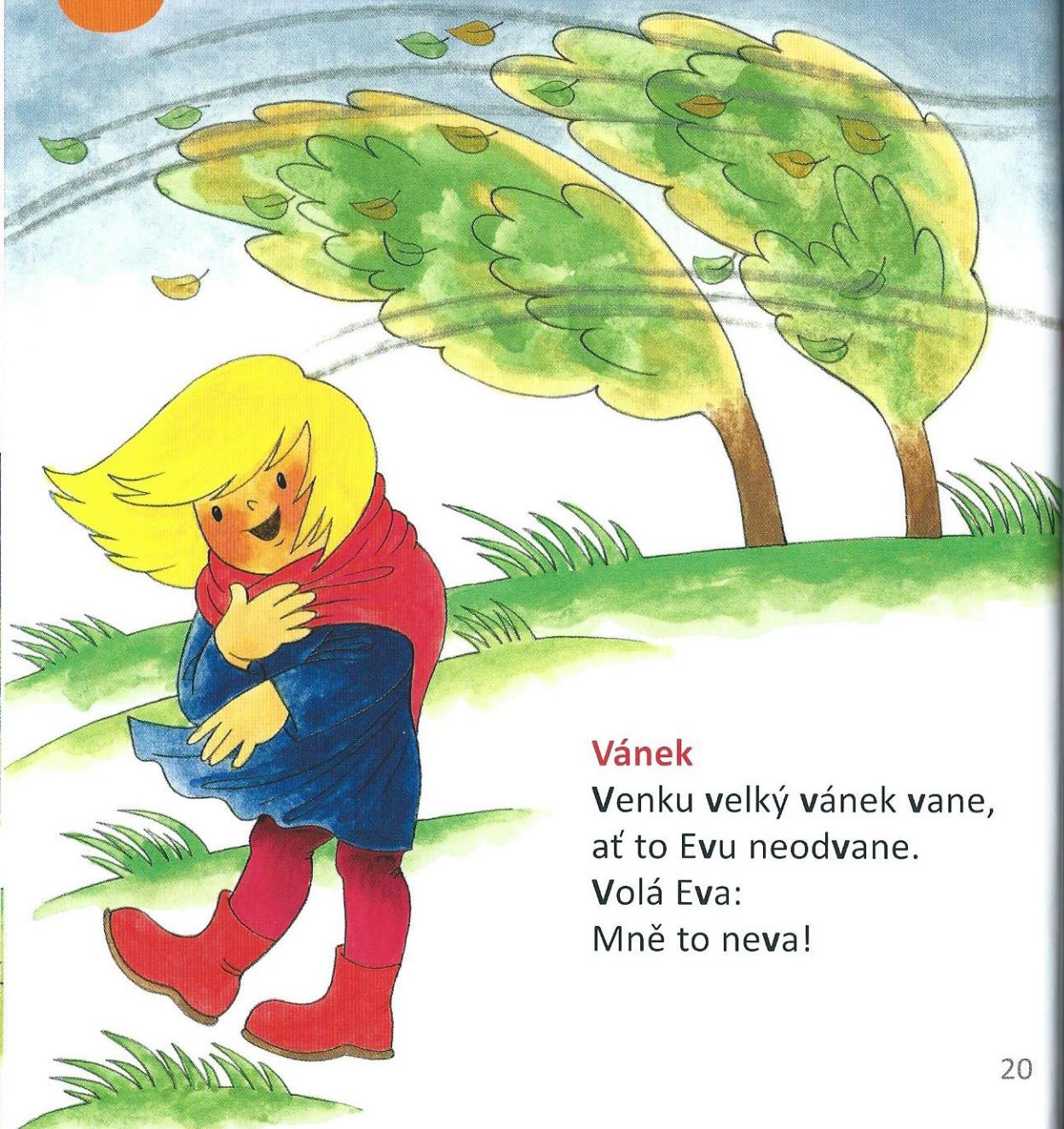
Vodník

Vojta volá Ivaně:
Mám vodníka ve vaně!
Vypije mi vodu
z mého vodovodu!

V

bez ČŠŽ, CSZ, R, Ř

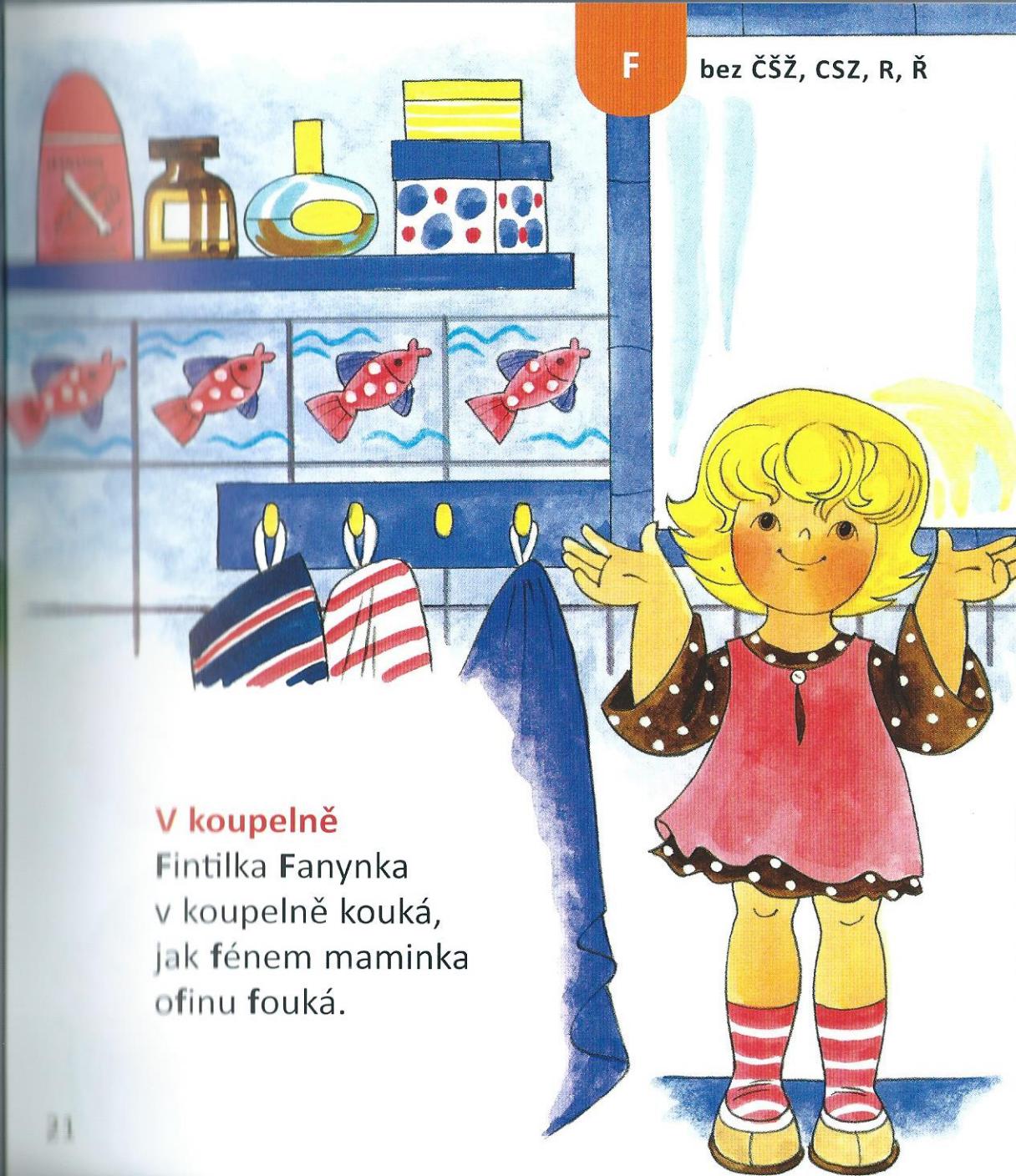

Vánek

Venku velký vánek vane,
ať to Evu neodvane.
Volá Eva:
Mně to neva!

F

bez ČŠŽ, CSZ, R, Ř

V koupelně

Fintilka Fanynka
v koupelně kouká,
jak fénem maminka
ofinu fouká.

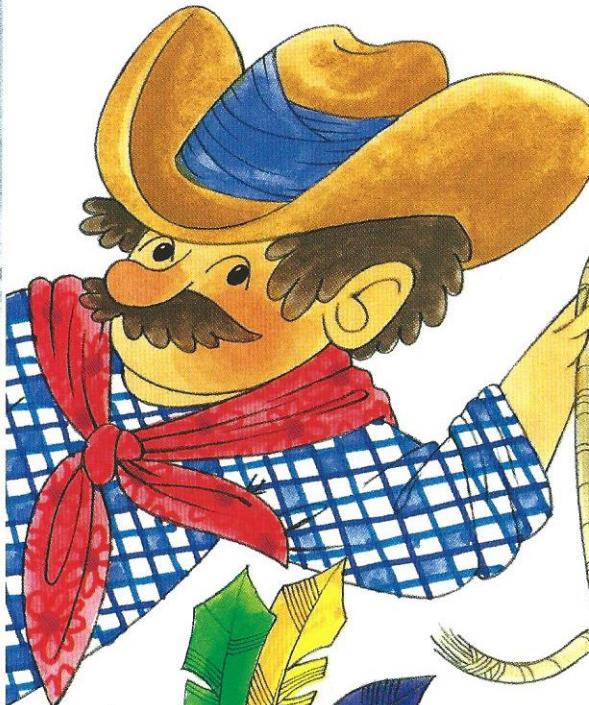
Filip a Fanda

Filip má na stole
fíky a fazole.
Fanda jí fíky,
Filípku, díky!

Jan

Jede Jan
jako pán,
jede, jede do hajan.

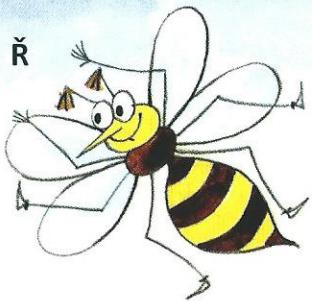

Jakub a děda

U Jakuba v pokoji
vojáčkové bojují.
Dělej, dědo, kovboje,
pojedeme do boje.
Můj pejsek Julián,
ten bude indián!

BĚ, PĚ, VĚ

bez R, Ř

Bětka

Běda, běda, u oběda
píchla Bětku vosa.

Běda, běda, žádná věda,
nemá běhat bosa.

U Pěnkavů

U Pěnkavů na záhonku

Běle během chvilinky
vykvetly dvě bylinky.

U Pěnkavů na záhonku

pan Květoslav Světák
vypěstoval květák.

U Pěnkavů na záhonku

tam, co kvete poupě,
pět ježků má doupě.

H

bez ČŠŽ, R, Ř

Hadi

Když jsou hodní malí hadi,
maminka je hodně hladí.
Honem, honem, hádátko,
bude hadí pohádka!

Helena

Hele, hele, Helena
nehezká má kolena,
od bahna a od špíny,
Hela hupla do hlíny!

Pech

Ach – ach – ach,
pláče Vojta Mach.

Ech – ech – ech,
jen si na mech leh.

Ich – ich – ich,
hned ho ježek pích!

Ech – ech – ech,
to je teda pech!

Lenochod

Chvátám, chvátám do Náchoda
okouknout tam lenochoda.

Lenochod je lenoch,
ten by chvátat nemoh!

Kapka

Kape, kape
na kanape,
kape, kape kapka.
Kape, kape
na kanape,
Kája papá jabka.

Mína

Kouká Mína do komína,
kouká Mína do kamen,
kouká Mína do komína,
kominíku, polez ven!

Baba Jaga

Baba Jaga kouká kolem,
na gauči tu leží **Golem**.
Na, **Goleme**, tu máš,
dělala jsem **guláš**.

Ď

bez D, ŤŇ, ČŠŽ, R, Ř

Oldík

Díky, díky, dík,
děkuje Oldík.
Díky můj andílku,
díky za nadílku.
Díky, díky, dík,
děkuje Oldík.

V blátě

Uvízla Kátě
botička v blátě.
Punťa jí pomůže
– Botičko, mám tě!

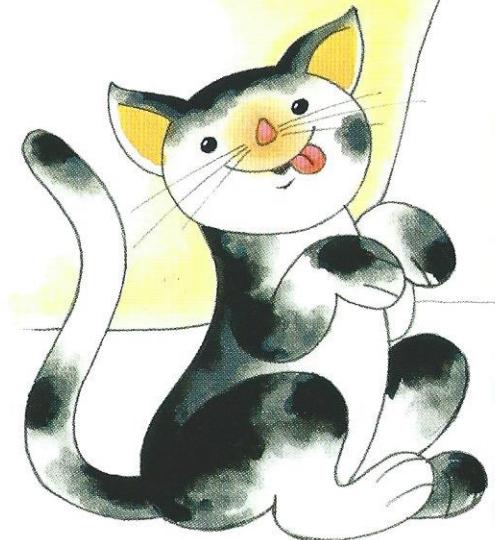

Vůně

V koupelně to hodně voní,
voní to jak pod jabloní.
Je to vůně ve vaně,
voní mně i Johaně!

Ň

bez N, ĎŤ, ČŠŽ, CSZ, R, Ř

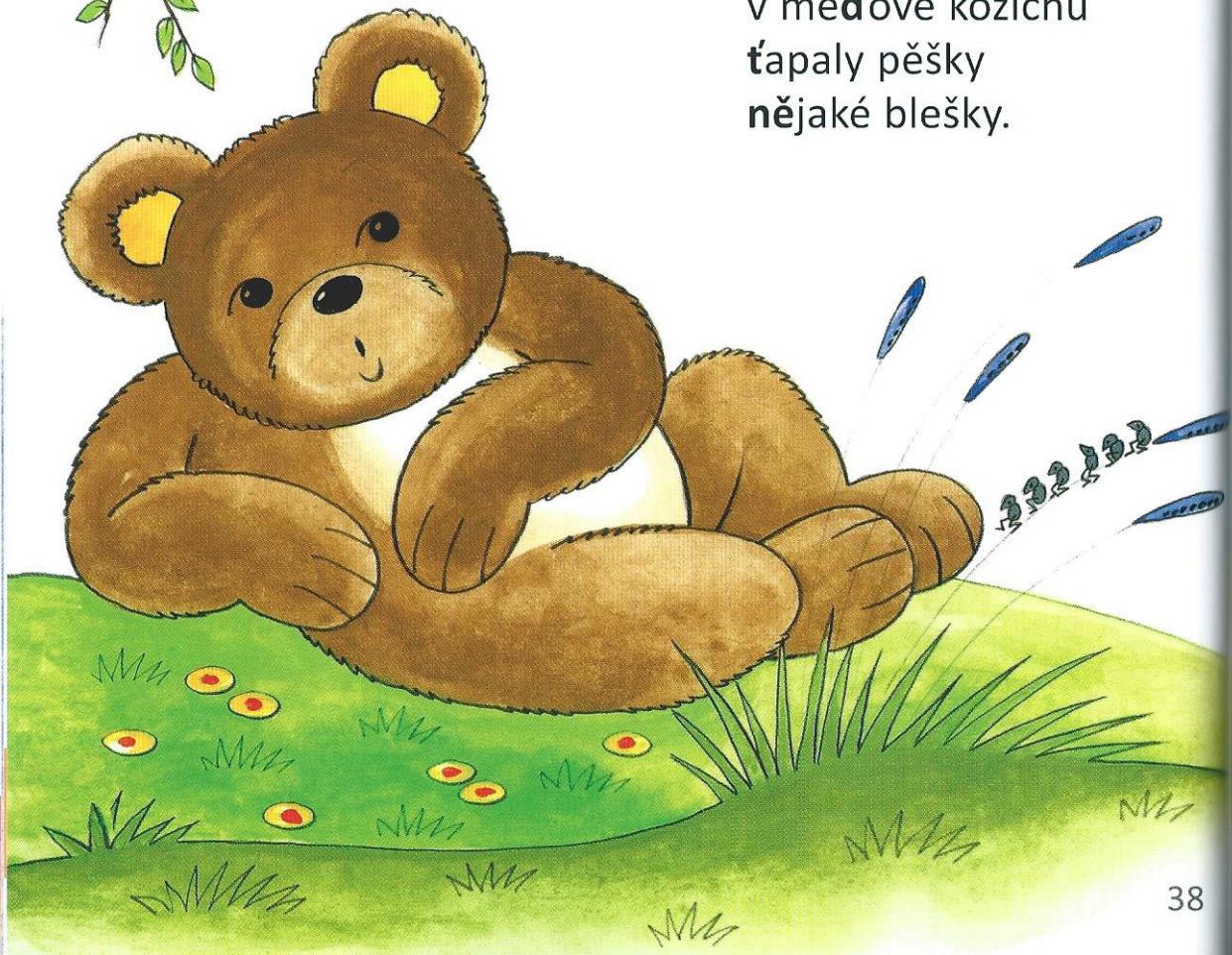

Děti

Kolem Otíka
Máňa utíká.
Pojď, Otíku, pojď,
uděláme lod'!

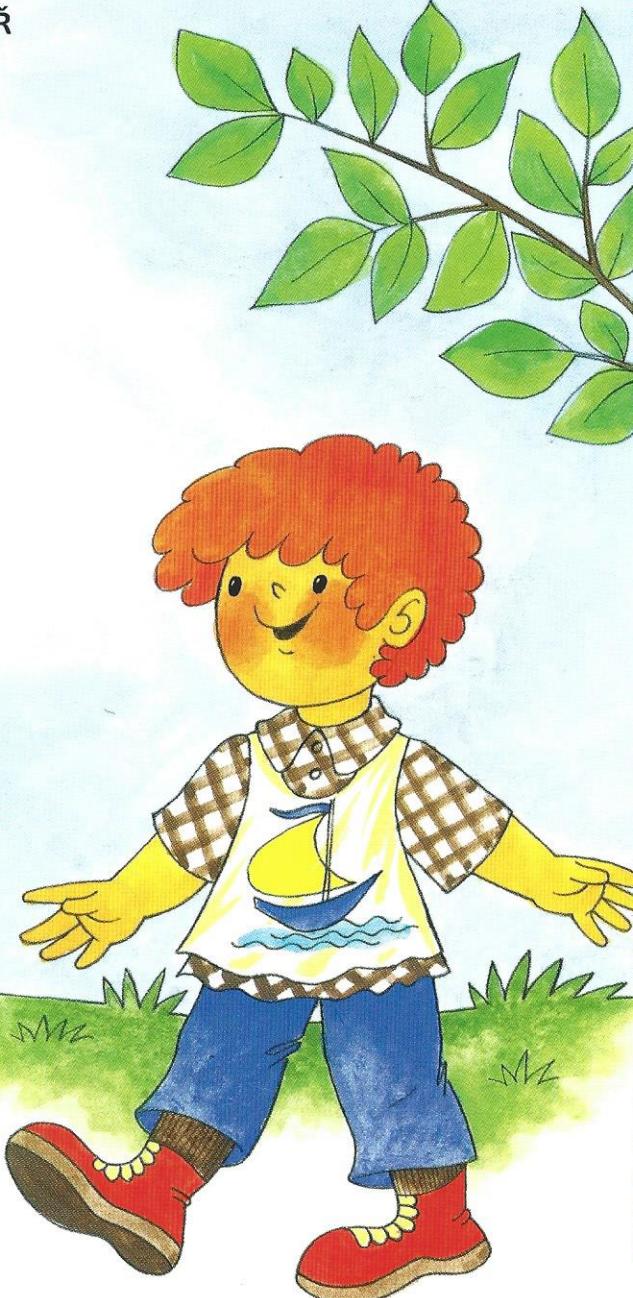
Blešky

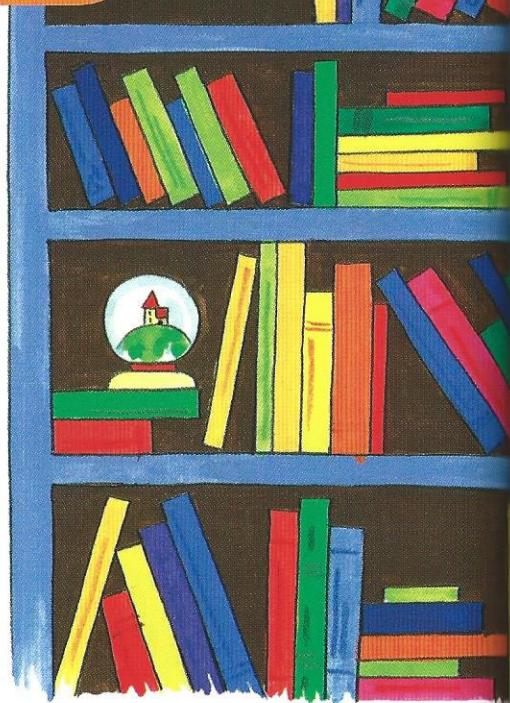
Tiše a potichu
v méďově kožichu
ťapaly pěšky
nějaké blešky.

V zimě, v létě

V zimě jako ve vatě
chodí Vítá v kabátě.
Ale v létě chodí
v bílém týlku s lodí.

V neděli

To jste ještě neviděli,
jak se těším na neděli.
Poletíme do Kodaně
na návštěvu k tetě Daně.

Volám

Volám chlapečky, volám holky,
máme vbolečky, máme vdolky!
Kdo bude chtít buchtičky,
kdo bude chtít koláč,
natáhněte tlapičky,
máme plný pekáč!

Na kopečku

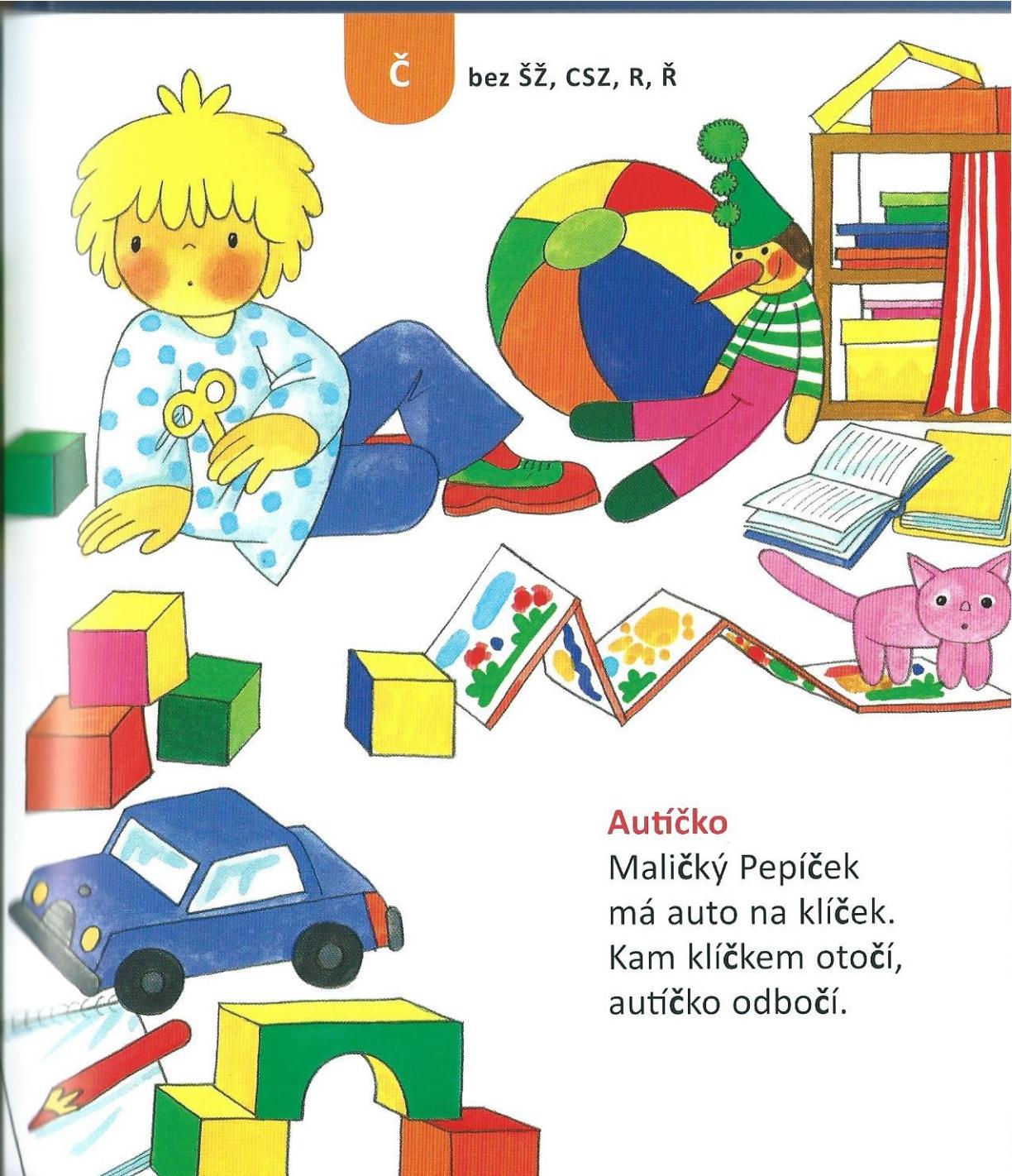
Na kopečku o víkendu
potkal tučňák čápa Čendu.
Čau tučňáku – ahoj čápe.
Pili čaj a tučňák kafe.

Č

bez ŠŽ, CSZ, R, Ř

Č

bez ŠŽ, CSZ, R, Ř

Autíčko

Maličký Pepíček
má auto na klíček.
Kam klíčkem otočí,
autíčko odbočí.

Š

na konci slabiky / bez ČŽ, CSZ, R, Ř

Veš

Povídala veš:
Aleš, ten má pleš.
To u jeho Elišky,
mají vešky pelíšky!

Švadlenka

Šikovná švadlenka
ušila šaty
a liška Madlenka
chtěla je taky.
Švadlenko šikovná,
šaty mi ušij,
lišáka Šimona
na šaty vyšij!

Š

bez čž, csz, R, Ř

Štěně

U myšího pelíšku
štěká štěně na šišku.
Neštěkej tu, štěňátko,
vyplašíš nám myšátko!

Ž

bez ČŠ, CSZ, R, Ř

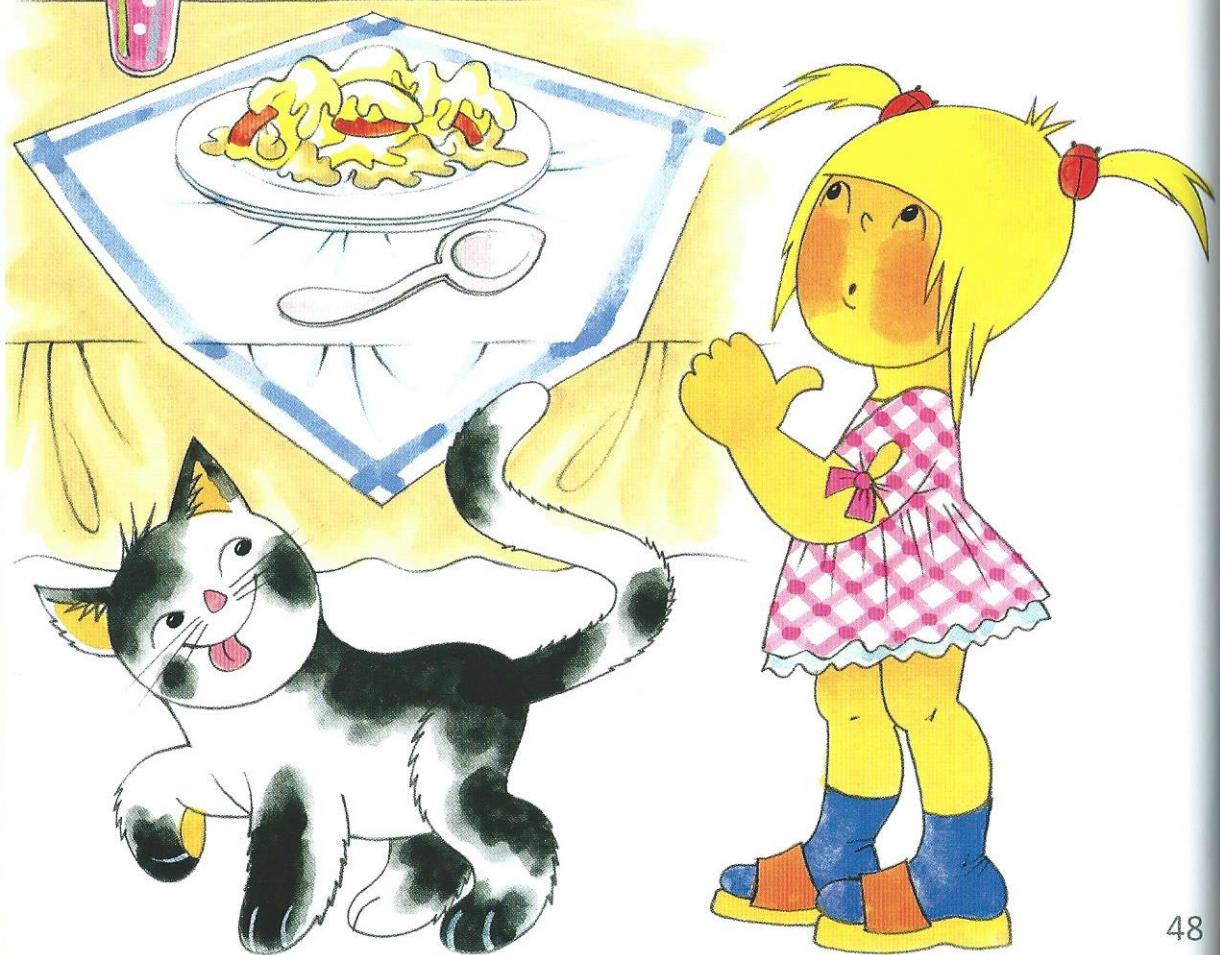

U mě doma

Pod mojí židlí
dvě žáby bydlí.
V koupelně žížala,
žije tam odmala.
A ježek Ivánek
žehlí mi župánek.

Popleta

Žaluje Žaneta,
žaluje na Žofku:
Žofka je popleta,
že nejí žemlovku.

Ž

bez čš, csz, R, Ř

Potíže

Žába má potíže,
upadla do díže.

Žadoní, kváká,
žabáka láká.

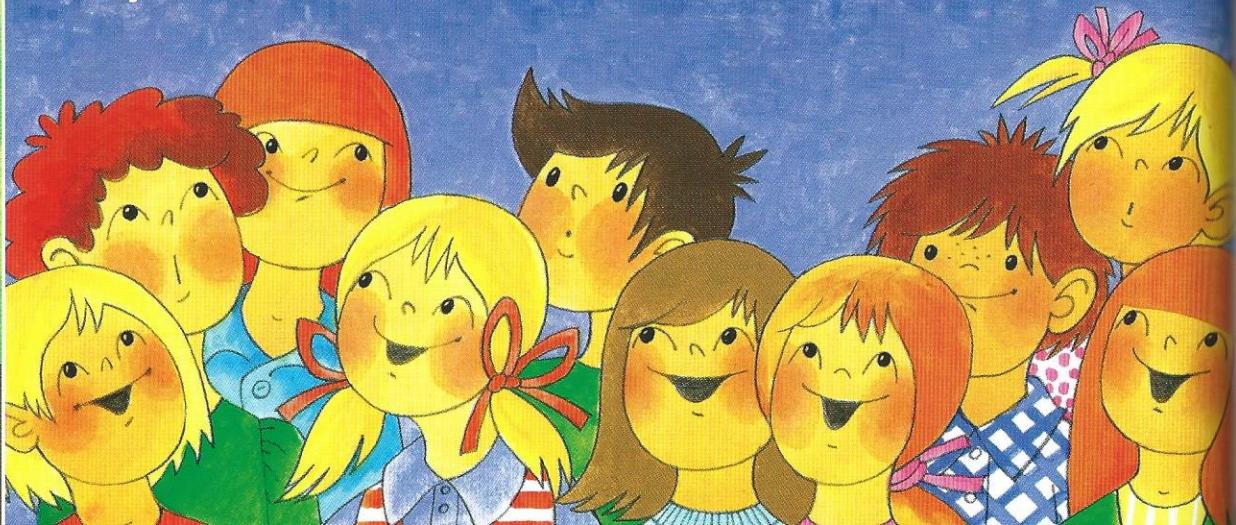
Žabák je džentlmen,
pomůže žábě ven.

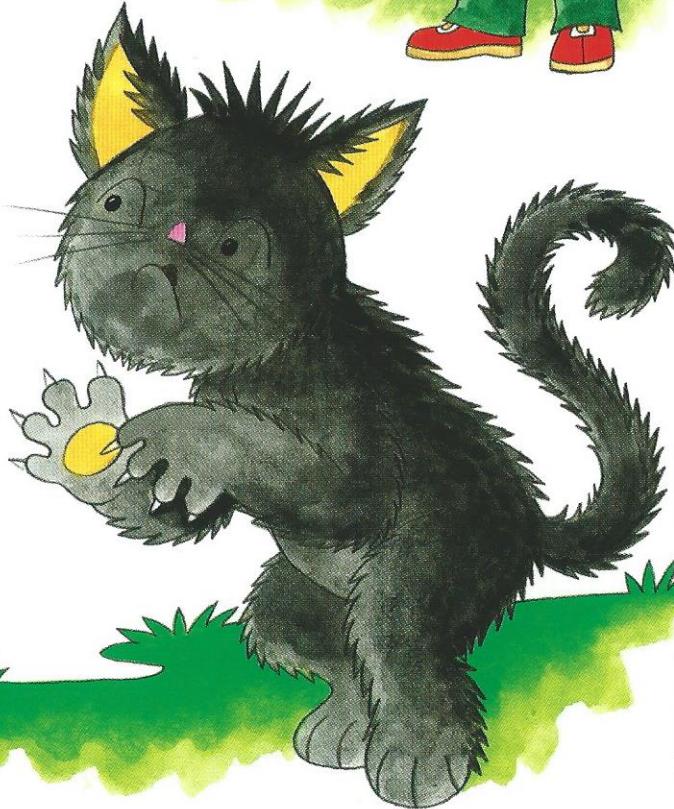
Ježibaba

Ježibaba na koštěti
kolem naší školky letí.
Jémináčku, to je švanda,
ježibabě čouhá kšanda!

Na mou duši

Evžen volá vyděšeně:
Kočka učí mňoukat štěně!
Na mou duši,
na kočičí uši,
kočka štěně mňoukat učí!

Kačky

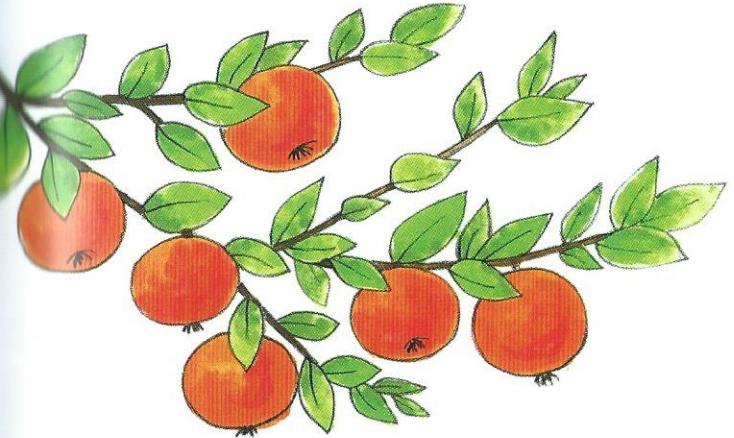
Na potůčku dvě kačky
touží žvýkat žvýkačky.
Nedělejte, kačky, povyk,
na žvýkání máte šťovík.

C

bez ČŠŽ, SZ, R, Ř

Cvalíci

Co ti kluci
jako buci
co celý den dělají?
Ti dva kluci
jako buci
celý den jen papají.

Ovoce

Já jím hodně ovoce,
abych neměl nemoce.
Ovoce má pecky,
mám jich plné necky.

Ovce

Na velikém kopci
potká ovce ovci:
Co ty tady, ovce?
Já mám ráda kopce!

Pejsek

U psí boudy pejsek seděl,
na svou misku smutně hleděl.
Sotva dostal kost,
veselý byl dost.

Syslík

Nesl si syslík
semínek pytlík.
V lese si sedl,
deset jich snědl.

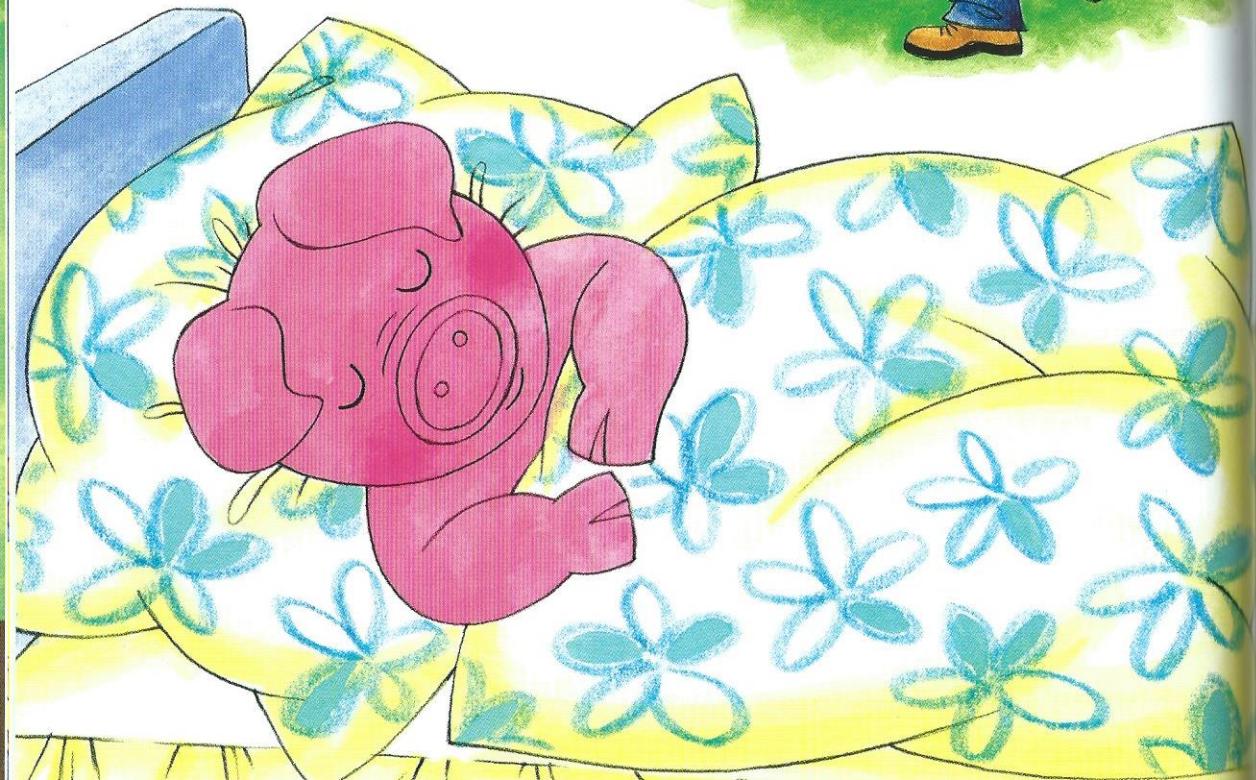

S

bez čšž, cz, R, Ř

Soused

Stál pan soused u seníku,
dával seno do slamníku.
Nesl slamník do postele,
v posteli mu spalo sele!

Kozlík

Kozlík Lojzík zavelí:
Kůzlata, jdem na zelí!
Dáme zelí do vozu,
já ho koze zavezu.

Meluzína

Jak zafouká meluzína,
Zuza zvolá: Mně je zima!
Hned za kamna zaleze,
znova v létě vyleze.

Z

bez ČŠŽ, CS, Ř

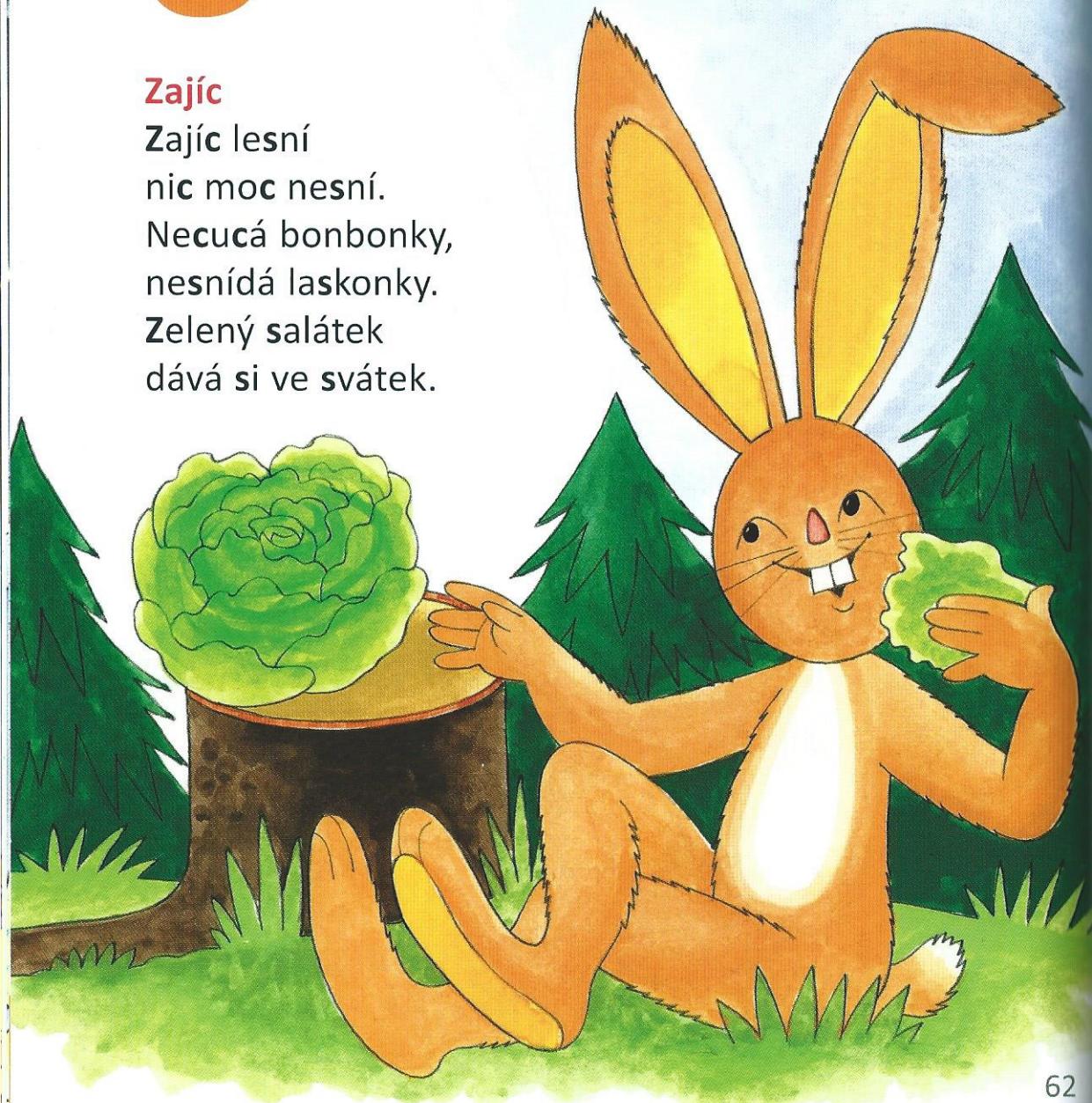

Zmije

Já znám zvenku
zmiji Zdenku.
Zjara leze
kolem meze.
Na podzim zívá,
zima jí bývá.

Zajíc

Zajíc lesní
nic moc nesní.
Necucá bonbonky,
nesnídá laskonky.
Zelený salátek
dává si ve svátek.

Slimáci

Závodili slimáci,
kdo má více síly.
Oba jsou to siláci,
oba zvítězili.

Na zastávce

Zdá se mi to, nebo nezdá?
Ptá se měsíc, ptá se hvězda.
Na zastávce autobusu
dává Standa Zuzce pusu.

Cilka

Cilka pláče: Kde mám cvičky?

Nechala je u babičky.

Cvičitelka naučí

Cilku cvičit v papučích.

Svišti

Sviští svišti na saních,
jedou šusem, samý smích.
I sněhulák piští:
Jedu s vámi, svišti!
Saša sviští vedle nich,
volá: Sláva, všude sníh!

S × Š

bez ČŽ, CZ, R, Ř

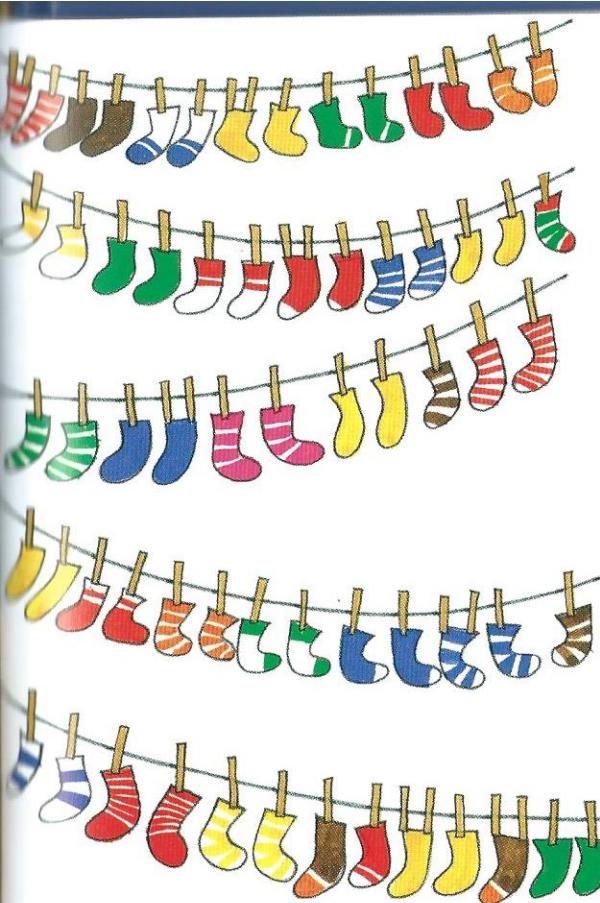
Božena

Já mám za ženu
zubatou Boženu.
Že má zub ze zlata,
tuze je bohatá.

Světluška Květuška

Zabloudila Bětuška,
smutnou zpívá písničku,
však světluška Květuška
ukáže jí cestičku.

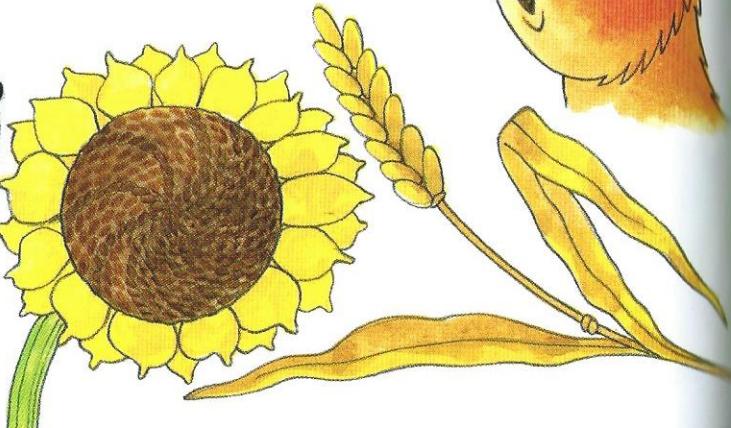
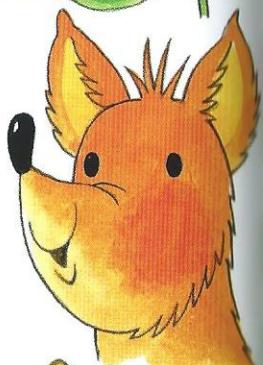
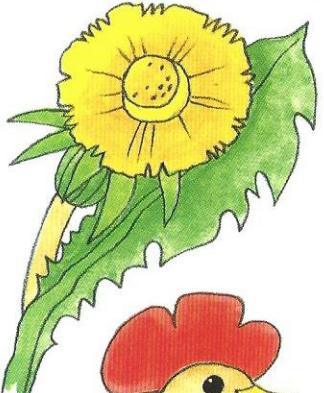
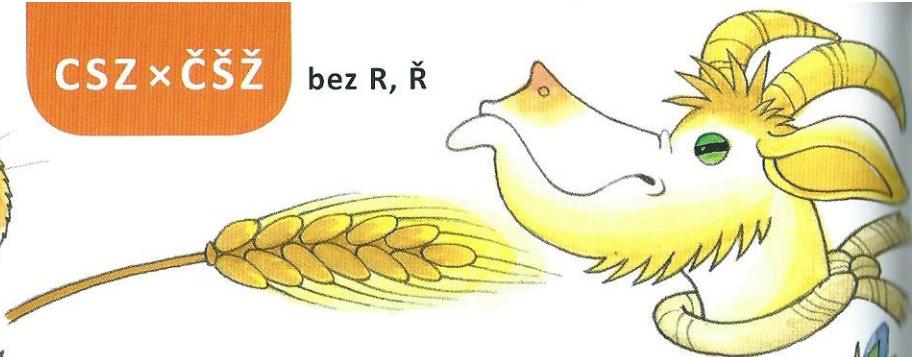
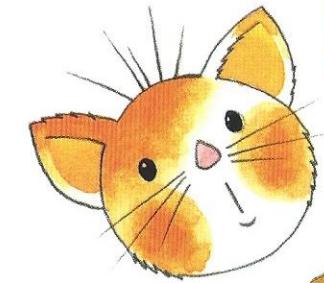
Stonožka

Stěžuje si stonožka,
že jí schází ponožka.
Zmizla během sušení,
kam, svět nemá tušení.
Šedesátá šestá nožka
snad se časem ještě dočká.
Snad se dočká ponožky,
co ji nosí stonožky.

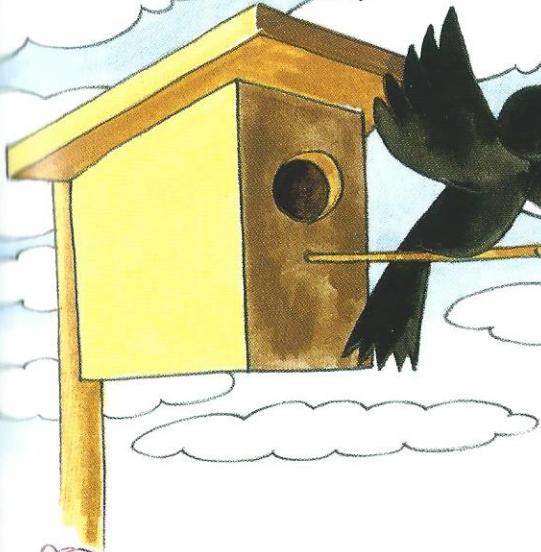
Rozpočítadlo

Ječmen, žito, pšenice,
kočka, koza, slepice,
slunečnice, pampeliška,
jezevec a nebo liška?
Ten a nebo ten,
musí z kola ven!

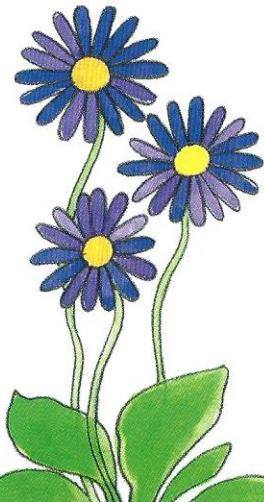
D

bez ďŤŇ, R, Ř

Dudek

Dudku, dudku,
kde máš budku?
Kdepak budku, kdepak dům.
Já jdu bydlet k sousedům!

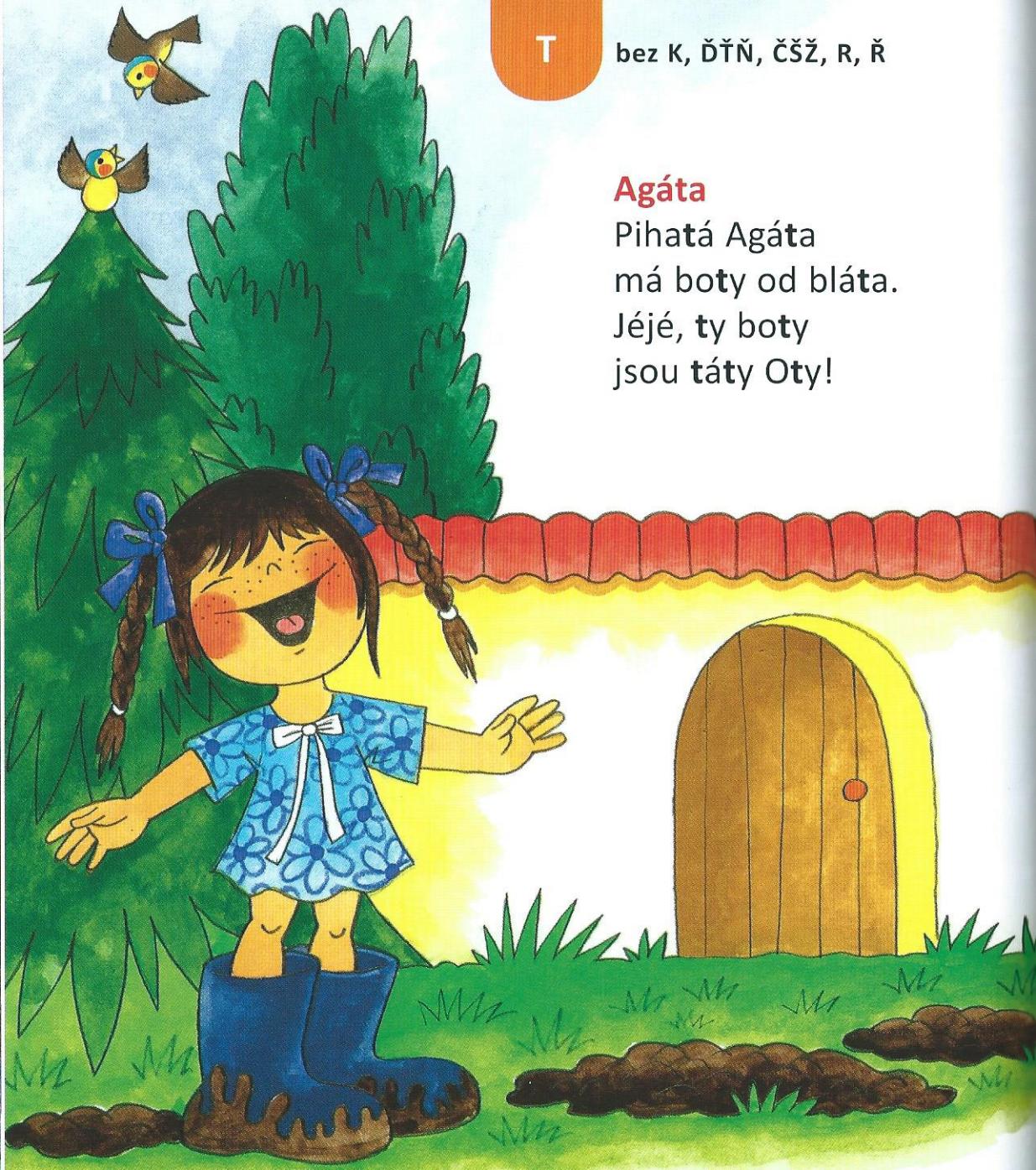

T

bez K, ďŤŇ, ČŠŽ, R, Ř

Agáta

Pihatá Agáta
má boty od bláta.
Jéjé, ty boty
jsou tátý Oty!

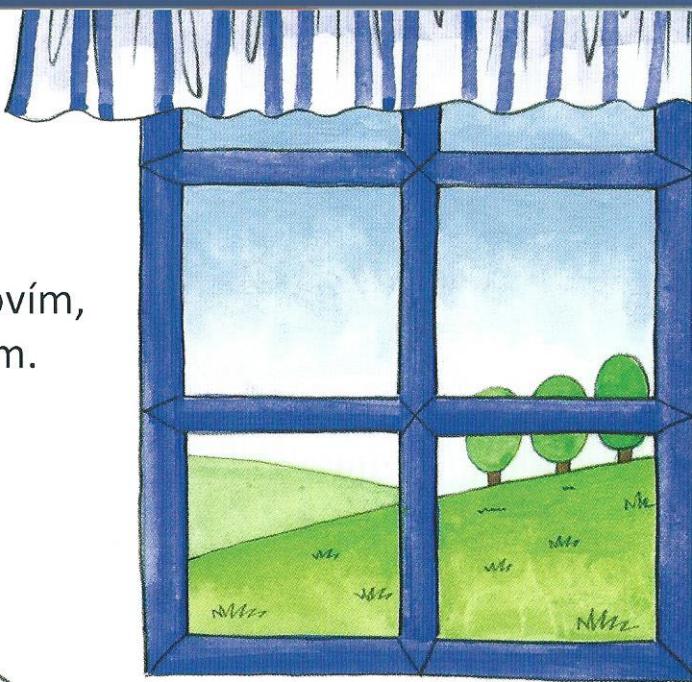

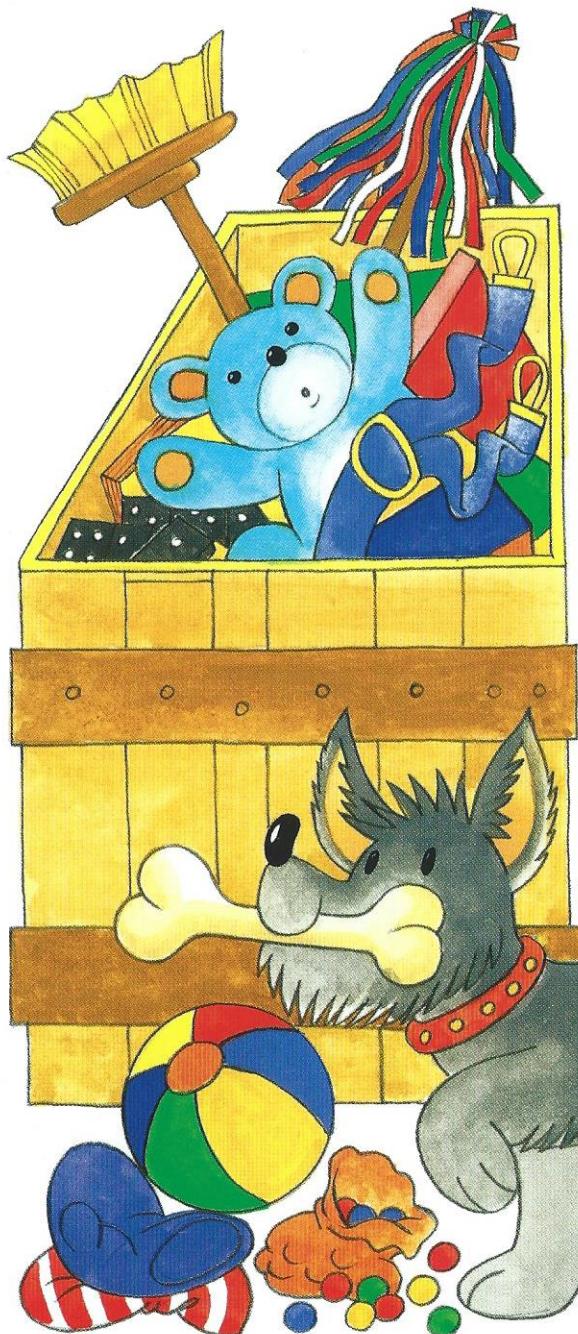
N bez ďŤŇ, R, Ř

V noci

Nevím, neznám, nepovím,
kolik minut v noci spím.

Možná povím jen
– mívám pěkný sen!

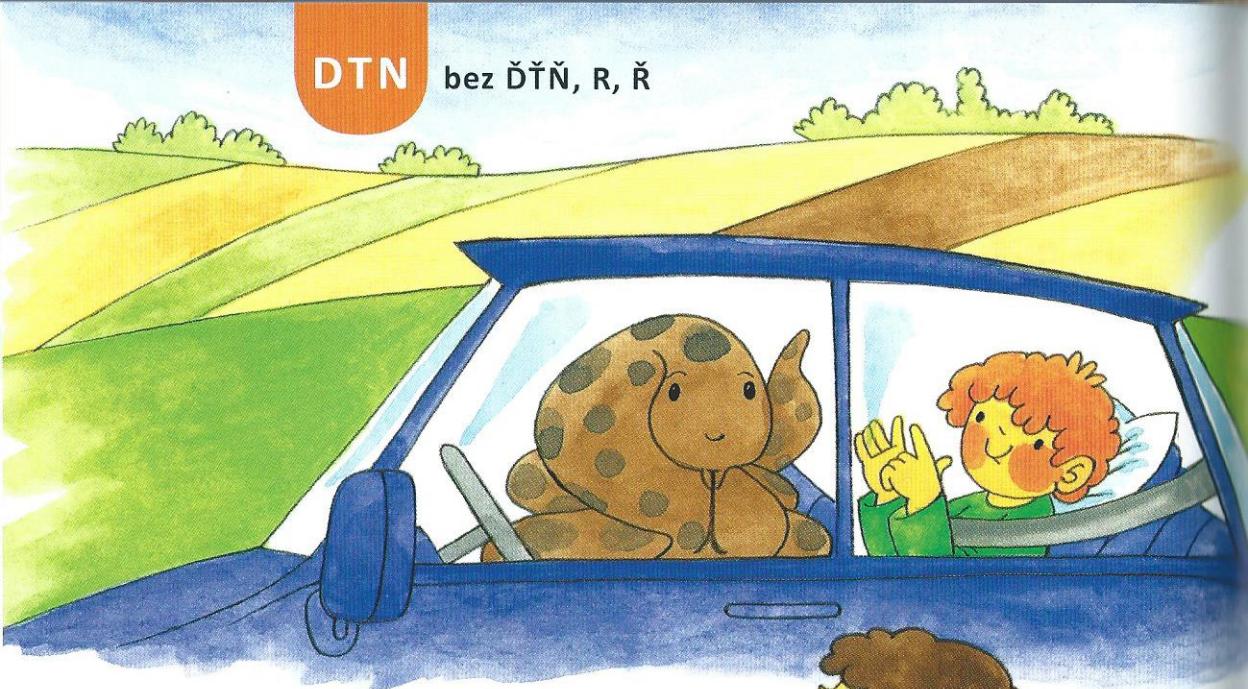
Bedna

My máme jednu
dubovou bednu.
Všechno co máme,
do bedny dáme.
Dáme tam kšandy
sousedka Fandy.
Dáme tam medvídka
našeho Davídka.
Dáme tam domino,
co dones Pepíno.
Pokladů tam bude dost,
i náš pes tam dones kost!

Tele v jeteli

Teta Běta měla tele,
uteklo jí do jetele.
Jetýlek mu chutná,
tak nebude smutná.

Anakonda

Jede Tonda autem Honda,
u volantu anakonda.

Anakondo, co ty tady?

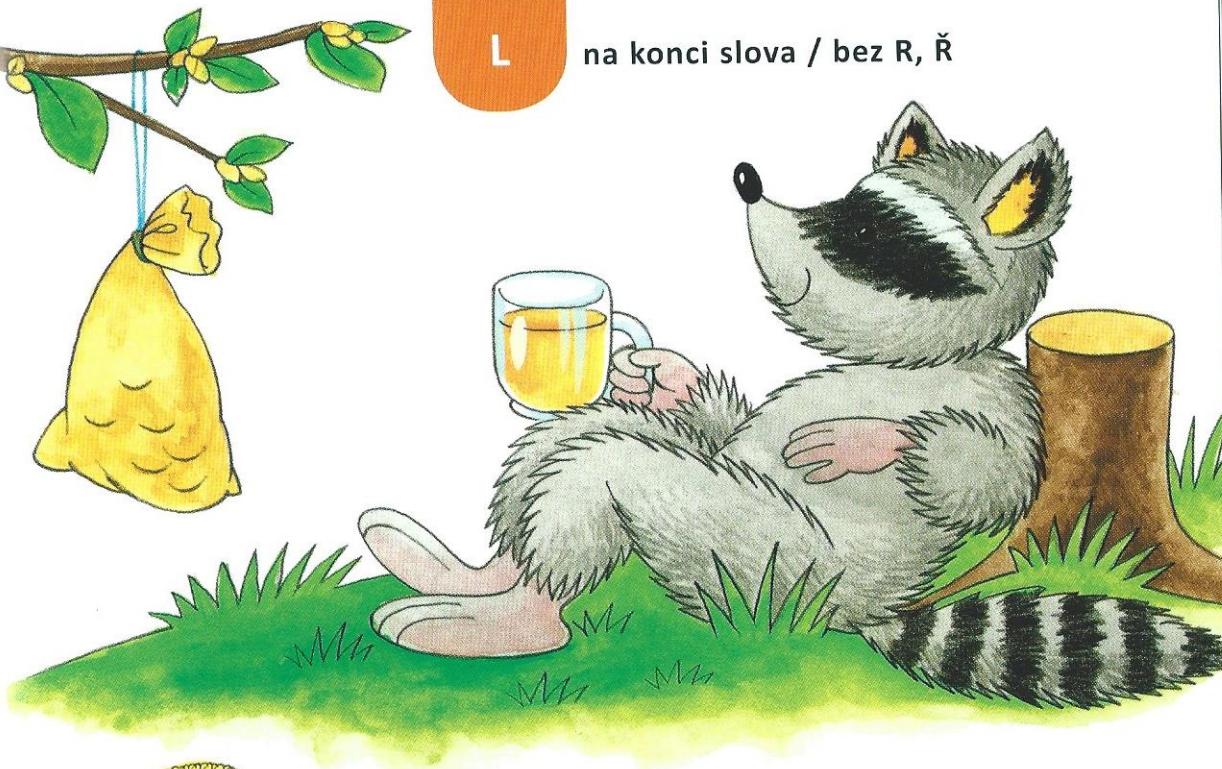
Já tu nechci žádné hady!

Anakonda poznamená:

Já jsem, Tondo, unavená.
A tak jede Tonda Hondou
s unavenou anakondou.

L na konci slova / bez R, Ř

Mýval

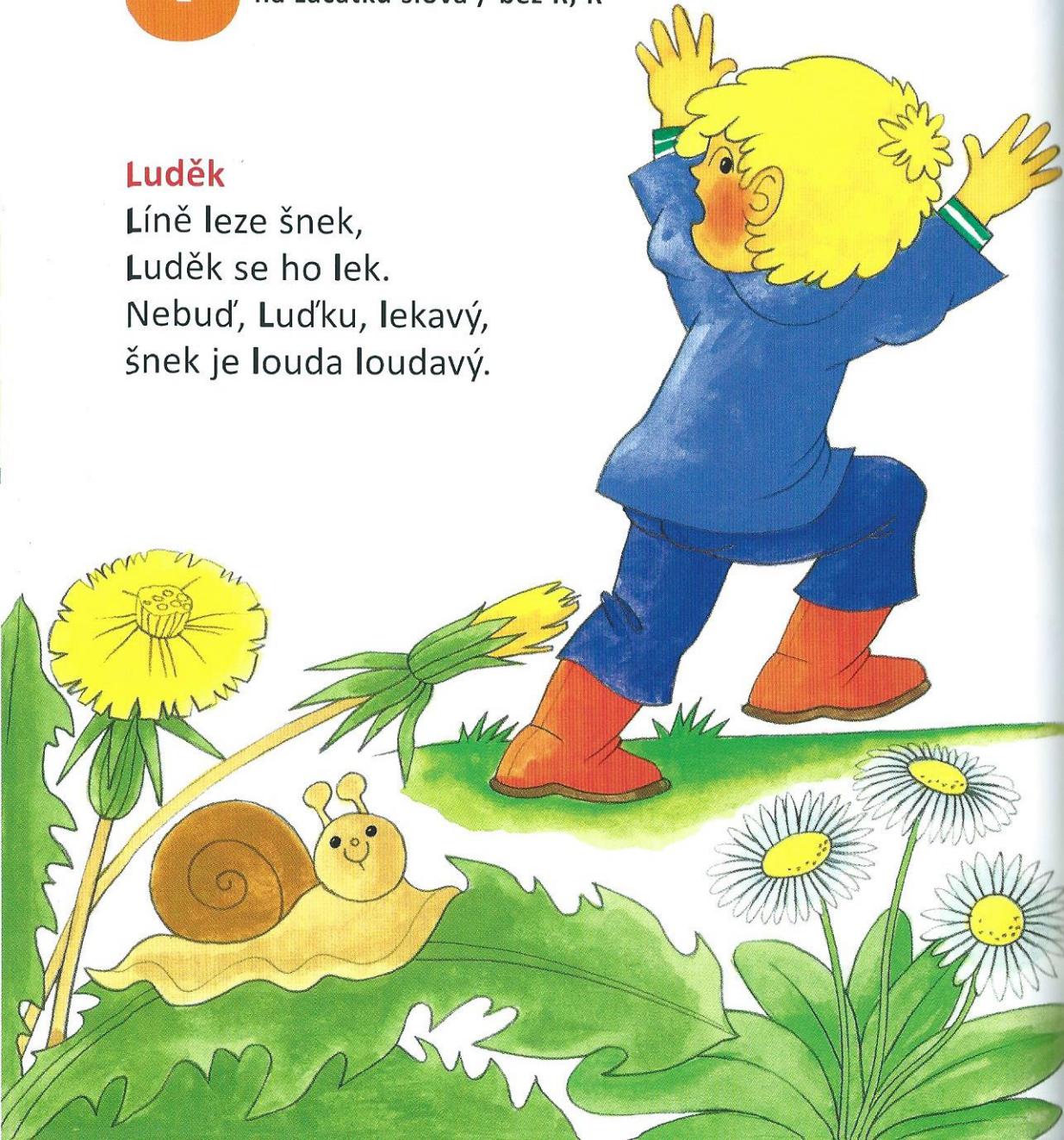
Medvídek mýval
smutně se díval.
Chtěl podběl na kašel,
nikde ho nenašel.
Osel mu ho dal,
medvídek se smál.

L

na začátku slova / bez R, Ř

Luděk

Líně leze šnek,
Luděk se ho lek.
Nebud', Luďku, lekavý,
šnek je louda loudavý.

Ládík

Ládíka napadlo:
Chtěl bych být letadlo!
Táto, polet s náma,
pilotem je máma!

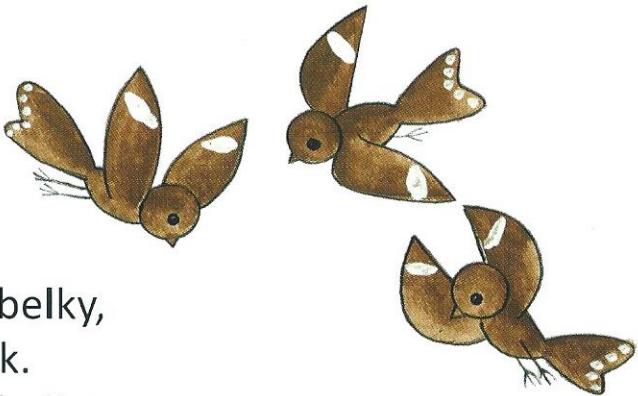
Výlet

Po kolejích vlakem jela
velká holka jménem Ela.
Lanovkou dál po laně
jela Ela k Jolaně.

L

bez ČŠŽ, R, Ř

Lelky

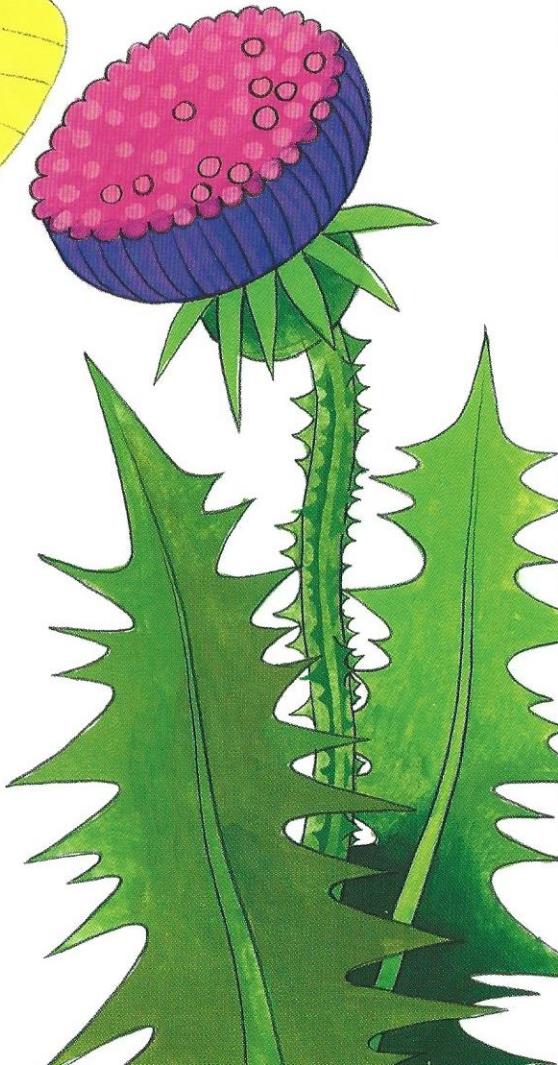
Chytám lelky do kabelky,
mám jich plný pytlík.
Chytám lelky do kabelky,
jeden se mi vyvlík.

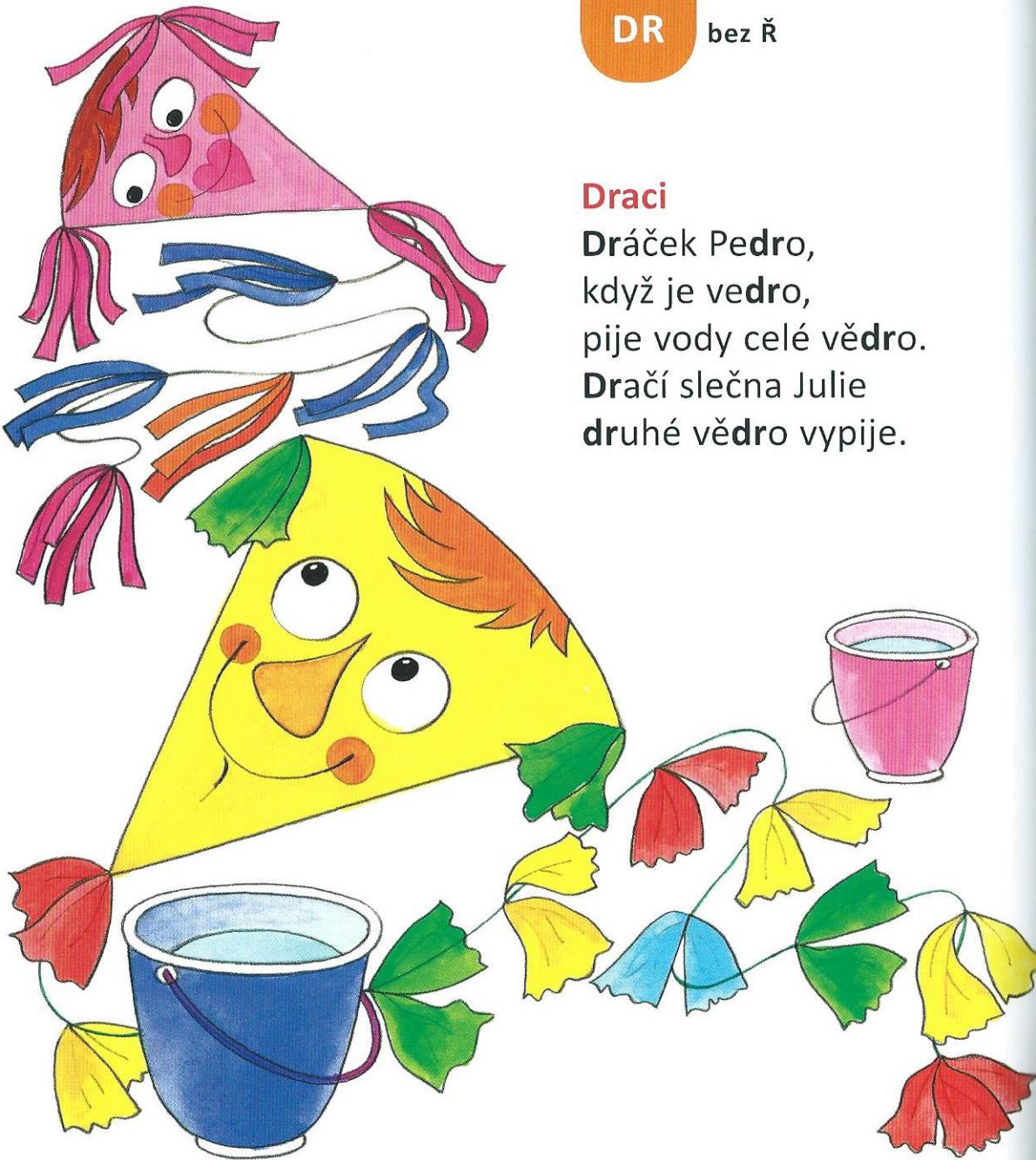
Olinka

Malinkatá Olinka
natloukla si kolínka,
maminka ji pohladí,
dál vesele dovádí.

Motýl

Letěl motýl na louku,
letěl kolem palouku.
Podíval se do oblak,
jenže vletěl na bodlák.
Víte, jak to dopadlo?
Natloukl si tykadlo!

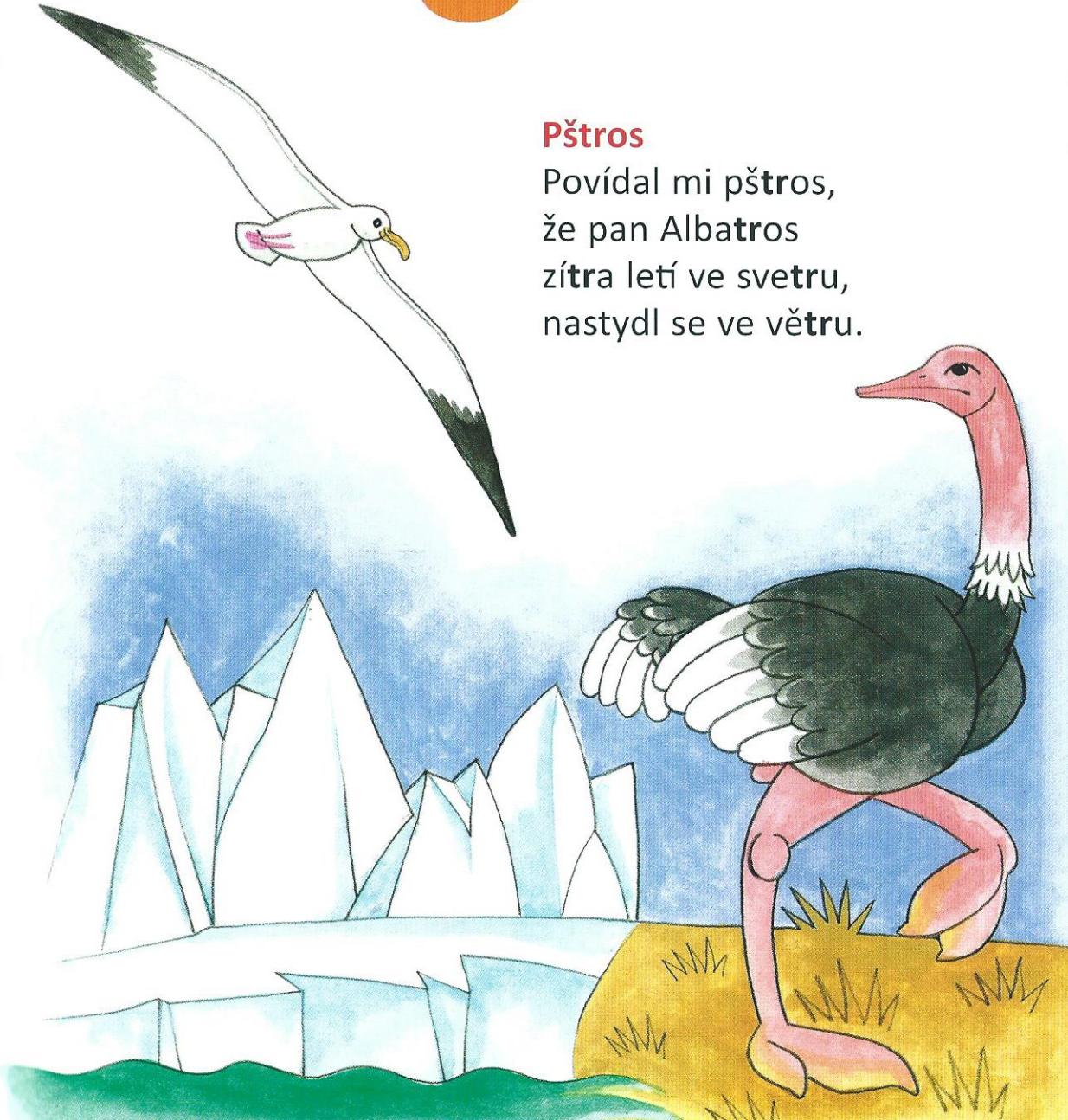

Draci

Dráček Pedro,
když je vedro,
pije vody celé vědro.
Dračí slečna Julie
druhé vědro vypije.

Pštros

Povídal mi pštros,
že pan Albatros
zítra letí ve svetu,
nastydl se ve větru.

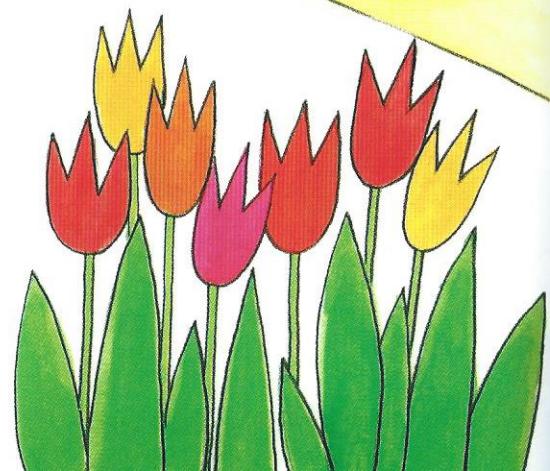

Brouček

Probudil se právě
malý brouček v trávě.
Protáhnul si krovky,
letěl do Stromovky.

R

po souhlásce / bez Ř

Mraky

Povídají si dva mraky:
Já jdu pršet! – Já jdu taky!
Uděláme průtrž mračen,
pokropíme hejno kačen.

Parádička

Parádička paráda,
Karel viděl ováda,
jak se žení s Věruškou,
puntíkatou beruškou!

Krocan

Krocan nahlas hudruje:
Krucipísek, co to je?
Strašně se to blyští,
všechny krůty piští.
V trávě leží zrcátko,
ztratilo ho prasátko.
Teď se našlo – hurá, sláva
– raduje se prase, kráva.

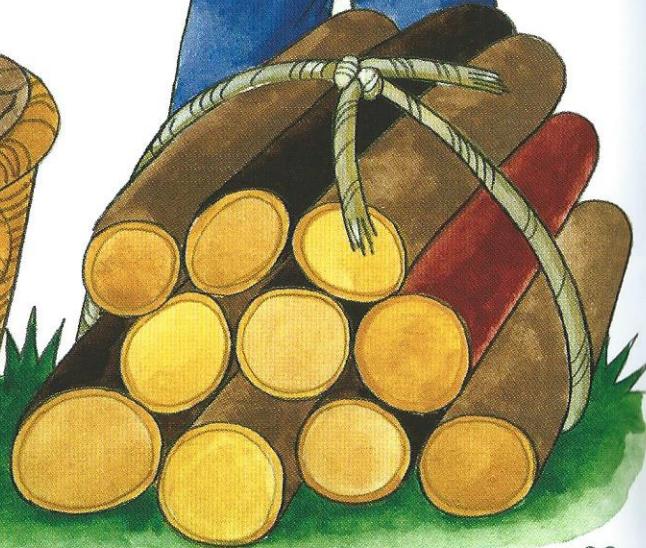
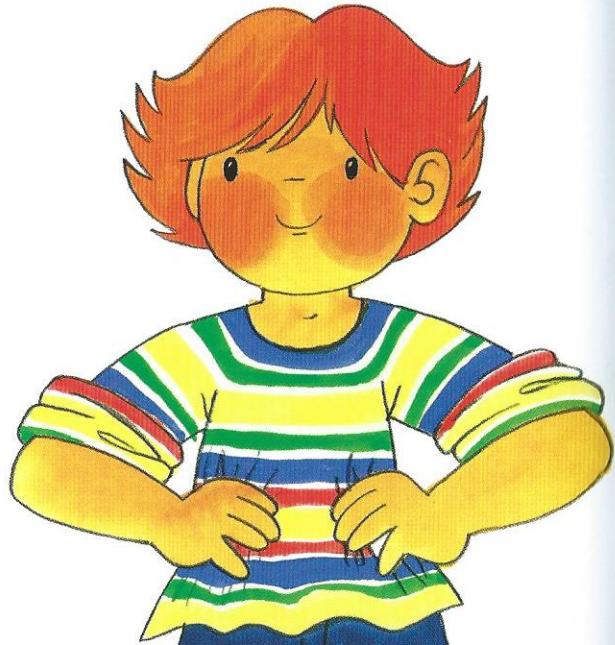

DŘ

bez R

Dřevo

Ondřej v lese dřevo nese,
do dřevníku nedonese.
U babičky Bedřišky
mění dříví za šišky.

Míče

Potřeboval jsem tři míče,
tak jsem zajel do Třebíče.
Pro bratříčka, pro sestřičku,
ještě šetřím na pumpičku.
A ten třetí, komu dám?
Třeba si ho nechám sám!

Ř

po souhlásce / bez R

Odpadky

Přítel Přéma, ten vám dopad.

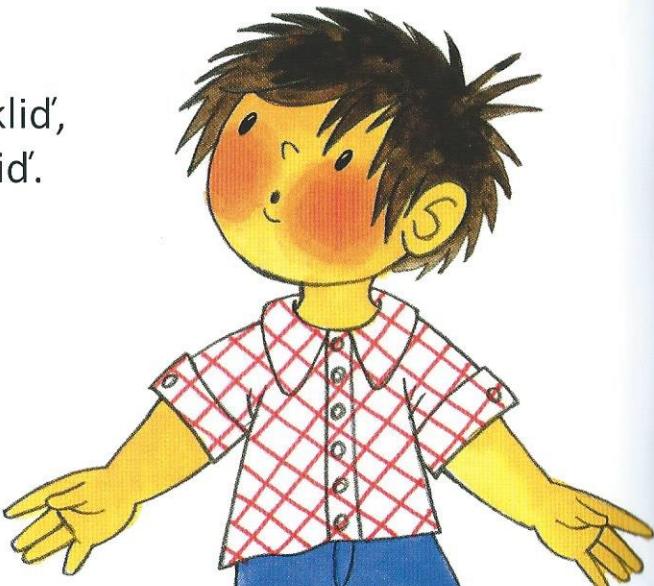
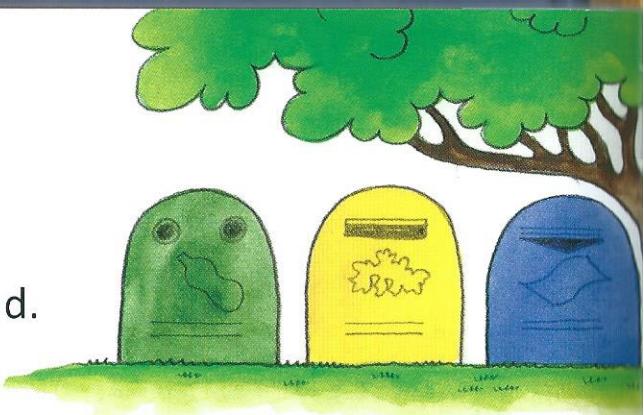
Netřídil on vůbec odpad.

Přeplněné popelnice
přetekly mu do ulice.

Přísná slečna s podpatky
přeskakuje odpadky.

Křičí: Přemku, všechno uklid',
co kam patří, přesně vytříd'.

Pěkně do tří popelnic,
nepřeteče už ti nic!

A colorful illustration of three children looking out from a window during a storm. On the left, a girl with brown hair in a red sweater and pink pants holds a brown teddy bear. In the center, a girl with blonde hair in a yellow dress and green boots looks out. On the right, a boy in a blue hat and green striped shirt looks out. The window frame is brown, and the view outside shows dark, cloudy skies with bright yellow lightning bolts striking.

Bouřka

Venku bouří, venku hřmí,
bouřka, liják za dveřmi.
Nechme dveře zavřené,
než se bouřka přežene.

Ř

bez R

Špatná věc

Špatná věc se přihodila,
nikdo mi to nevěří:
spadla klika u dveří.

Špatná věc se přihodila,
zavřený jsem v komoře,
v třetím patře nahore.

Špatná věc se přihodila,
věřte mi to, přátelé,
už jsem tu tři neděle!

Ř

bez R

Večeře

U zelené břízky
snědl jsem tři řízky.
Pak jsem jedl u olše
přesolené langoše.
Potom vedle modřínu
jed jsem kuře na kmínu.
Že jsem měl tři večeře,
honem mířím pod keře.

Jana Havlíčková, Ilona Eichlerová

Kouká Mína do komína

Logopedické říkanky

Odpovědná redaktorka Alena Herbergová

Technická redaktorka Kateřina Tvrďá

Grafická úprava a obálka Kateřina Tvrďá

Sazba Jana Mrázková

Ilustrace Edita Plicková

Vydalo nakladatelství Portál, s. r. o.,
jako svou 2374. publikaci. 96 stran

Vydání první, Praha 2013

Tisk FINIDR, s. r. o.

Knihy Portálu si můžete objednat na adresu:

Portál, s. r. o.

Klapkova 2, 182 00 Praha 8

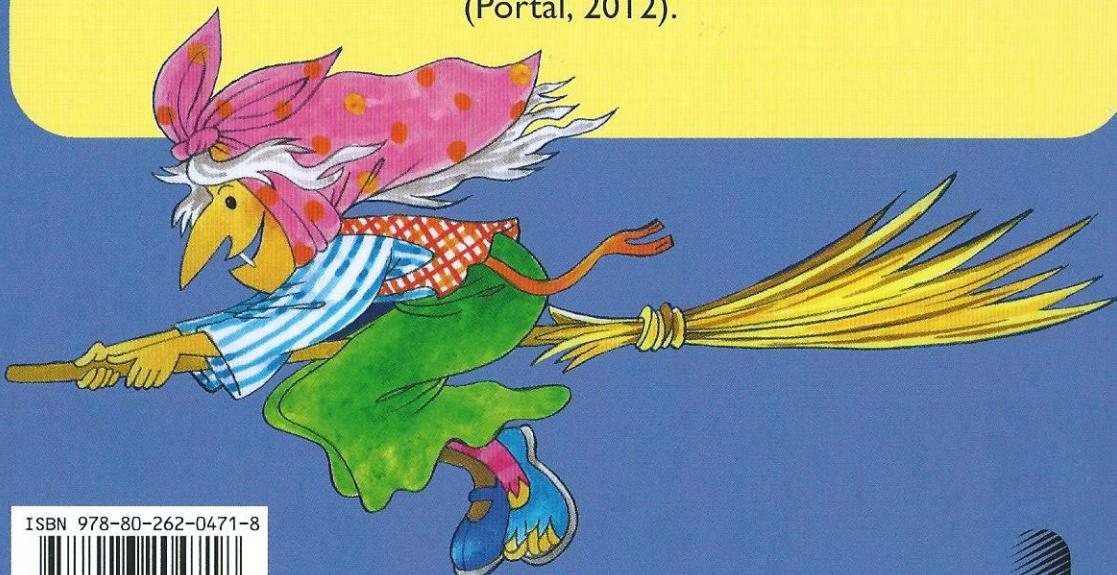
tel.: 283 028 202, 283 028 203

na internetu: <http://obchod.portal.cz>

nebo e-mailem: obchod@portal.cz

Soubor říkanek pro děti od 4 let je určen k procvičování výslovnosti všech hlásek českého jazyka. Autorky-logopedky postupovaly při jejich řazení od hlásek jednodušších (samohlásky, M, B, P) k těžším (sykavky, R, Ř). Zastoupeny jsou zde i říkanky obsahující různé souhláskové skupiny: DTN, ČŠŽ, CSZ apod. Dále zde najdete říkanky vhodné k procvičování diferenciace hlásek, s níž mají děti často potíže, např. C × Č, S × Š, ĎŤŇ × DTN. Říkanky mohou potěšit i děti, které mají výslovnost správnou, protože rytmus a rým je v tomto věku pro děti přirozený a zábavný.

Mgr. Jana Havlíčková a **Mgr. Ilona Eichlerová** jsou klinické logopedky, autorky knih *Já mám v krabici cukr a krupici* (Portál, 2009), *Velké logopedické pexeso 1–3* (Portál, 2011) a *Logopedické pohádky* (Portál, 2012).

ISBN 978-80-262-0471-8

A standard linear barcode representing the ISBN number 978-80-262-0471-8.

9 788026 204718

www.portal.cz

portál